

San Pablo Roma vü'ejoopo pa'inare chü'o tocha saosi'ea'me

Chü'o tocha saosi'ea'me

¹ Chü'u, Pablo, Jesucristo chü'ũñe cho'oche cho'okaiku'mu. Repau Jesucristo chü'ure Dios chü'o Repau'te cuasache kuachü'ore chü'vakü paau chini chëa saosi'kuamü. ² Aperümü Repau chü'o kuasina Ũcuauji chü'ukuna ija'che i'kaju tochaasome: "Irumü kuache na'a pa'isirümü chü'u, Dios, päire jorema'ñe rua re'oja'che cho'okaijamü", chiiche tochaasome repana. ³ Aperümü tochasi'e Dios chü'o Mamaku pa'ijachere kuamü. Dios Mamaku päiu aineesi'kuamü, aperümü päi chü'üsi'ku David Jojosi'ku. ⁴ Dios peore Masiujeku Re'ojarekocho Paakujeku Mamaku'te jüniso täcojñosi'kure vaso etoasomu, päipi ña, "Dios Mamaku'mü jä'u", chiijü masia'jü chini. ⁵ Diopi chü'ukuna Repau Jesucristo chü'ure re'oja'che chëa saosi'kuamü, si'achejña ku'iu päire chü'vakuna asa chëa Repau'ni cuasajuna chëa paara chini, repanapi ũcuanuko Repau'ni jovo Repau chü'ũñe'te cho'ojü re'oja'che paapu chini. ⁶ Musanukonare ũcuachi'a chëa paamu Jesucristo. ⁷ Musanukonare Roma vü'ejoopo pa'inare, Dios chiü chëa paacojñonare ũcuanukore ie chü'o tocha saomu chü'u.

Maire Paaku Jesucristona'me mai Ja'ku Diopi cho'okaiuna pojoju re'oja'che pa'ijũ'u.

Pablo Roma vu'ejoopo pa'ina Diore cuasache'te asa sani ñara chiiche'te kwamu

⁸ Mʉsanʉkonare charo iere kwamu chu'u: Mʉsanʉkona ũcuanʉko Dioni re'oja'che cuasajuna pãi so'ña pa'inari kuajuna asa chu'ure Paaku'te Diore, "Re'orepamu", chiimu chu'u, Jesucristoji cho'okaiuna. ⁹ Repau'te Diore cho'oche cho'okaineekujeku cho'ore'oche peore cho'okaiu, Repau Mamaku pa'iche kuakaiku'mu chu'u. Ũcuarepaa'me jã'a. Mʉsanʉkonare si'arumu Diore rua sēekaimu chu'u. Dios masimu jã'a. ¹⁰ Mʉsanʉkonani ñara chini Repau'te ija'che i'kaku rua sēmumu chu'u: "Ja'ku, mu'ure saouato chu'ure repa pa'ichejana saojũ'u chura; sasa", chiimu chu'u. ¹¹ Mʉsanʉkonare sani ñara chiimu chu'u, Dios Rekocho chu'ure cho'okaicheja'che mʉsanʉkonani cho'okaiuna cacu'amañe re'oja'che pa'imasia'ju chini. ¹² Mai ũcuaja'che cuasanajeju sãiñechi'a re'oja'che cho'okaimu. Mʉsanʉkonapi chu'u Diore cuasaku pa'iche ñani na'a re'oja'che cuasajanaa'me. Chu'u ũcuaja'che mʉsanʉkona Diore cuasana pa'iche ñani na'a re'oja'che cuasaja'mu. Jã'ajekuna sani ñara chiimu chu'u mʉsanʉkonare.

¹³ Iere masijũ'u mʉsanʉkona, chu'u majapaĩjana: Ruarepañoã mʉsanʉkonare sani ñara chini cuasaku oiũ pa'iku'mu chu'u. Jã'ata'ni churajatu'ka saicu'amu chu'ure. Sani Jesucristo'te chuta'a cuasamanani chu'vara chiimu chu'u mʉsanʉkona pa'icheja pa'inare,

Repauni cuasaa'ju chini. Chekuchejña pa'inare chũ'upi jã'aja'ñe chũ'vakuna Repaunte jovoju pa'ime. ¹⁴ Diopi chũ'ure chũ'usi'kua'mu si'achejñarũã sani ku'iu pãi ũcuanukore Jesucristo'te cuasache kuachũ'ore chũ'vaa'ku chini, mai chũ'o i'kanana'me tĩichũ'o i'kanare, ũcuachi'a masinana'me vesunare. ¹⁵ Jã'ajekuna musanukonare ũcuachi'a Roma vũ'ejoopo pa'inare Jesucristo'te cuasache kuachũ'ore rũa chũ'vaamũ chũ'ure.

Jesucristo'te cuasache chũ'vachũ'ore kwamũ

¹⁶ Jesucristo'te cuasache kuachũ'o chũ'vavajuchuma'mu chũ'ũ. Pãire chũ'vakuna asa chẽa Jesuni cuasaju jovoru Peore Masikuji Dios repanare ũcuanukore chẽa paaku vati toa sani uuche ũseku'mu Repaũ, judiopãina'me judío peonare. ¹⁷ Jesucristo'te cuasache kuachũ'o Dios maire cho'okaiche'te kwamũ. Repaũji cho'okaiũna ũcuauña'me re'oja'che pa'ire'omũ maire Jesucristo'te cuasanare, cu'ache cho'onareta'ni, re'oja'chechi'a cho'onare pa'ire'ocheja'che. Dios chũ'o aperũmũ tocha jo'kasi'e ija'che kwamũ:

Diopi ñato Repaunte cuasana re'oja'che pa'ime.

Jã'ajekuna Repaunte cuasana ũcuauña'me si'arũmũ re'oja'che pa'ijanaa'me, chiimũ.

Pãi Diore cuasamana cu'ache cho'oche'te kwamũ

¹⁸ Pãi Dioni jachaju rũa cu'ache cho'ojũna ña pe'rukũ, Dios repanare, "Cu'ache cho'osi'e ro'ijũ paaru", chiũ chũ'ũmũ. Repana

cu'achechi'a cho'oju Dios chu'o ũcuarepare asacuheme. ¹⁹ Diopi Repau pa'iche'te pãire ña chẽare'ochete peore ñokũ kuakũna ña, masime pãi. ²⁰ Ũcuachi'a Ñoma'kũreta'ni Repau cho'osimajñarũãre ñani masire'omũ Repau pa'iche. Apereparumũ cunaumũna'me cheja cu'amajñarũã peore cho'o pi'nisirumũ irumujatũ'ka Repau cho'osimajñarũã re'oja'che ñokũna Dios si'arumũ pa'iche masire'omũ. Ũcuachi'a Repau peore Masikũ pa'iche masire'omũ. Jã'ajekũna Repau'te cuasamana peore Cho'osi'kũre, "Vesusi'kũa'mũ chu'ũ", chini joreme. ²¹ Repau Dios pa'iche masinata'ni Repau'te pojomanaa'me. Ũcuachi'a Repau repanare cho'okaiche, "Re'orepamũ", chiimanaa'me repana Repau'te. Dioni jachaju cu'ache cuasaju pa'iju repana rekoñoã cacu'aso rũa vesũna carũnisome. ²² "Rũa masime chũkũna", chiju cuasanata'ni rũa vesũme repana. ²³ Diore Peore Masikũji Si'arumũ Pa'ikũni cuasache jo'kaso jũnisojanani tũosiva'nare, pãijanana'me pĩ'ajanare rũni ku'iva'najanare añajanare pojome repana, Diore pojocheja'che.

²⁴ Jã'ajekũna Dios repana cho'ojachere masikũ repana cu'ache cho'ochete ũcuamakaru ãseasomũ. Ũcuauache repana cu'ache cho'ouache cho'oa'ju chini ãsemaũna vajuchũache sãiñechi'a cu'ache cho'ome repana, ũcuauanare ja'me kãiju. ²⁵ Dios chu'o ũcuarepare jachaju jorechũ'ore asa chẽame repana. Diore pãi si'arumũ Pojocojñokũ'te

cuhejũ Repaũ cho'osimajñaruãchi'a pojome repaña.

26 Pãipi Repaũni cuhejũna repanare ũcuauache cu'ache cho'oũache ũseche'te cuhasoũna na'a rũa cu'ache cho'oju si'ache vajuchũache cho'ome. Romi mũũ pa'icuhejũ ũcuajanani romire sãĩnechi'a romineeju cu'ache cho'ome. 27 Æmũpãĩ ũcuachi'a romi paache cuasamañe ũcuajanani mũũpãĩre sãĩnechi'a mũũneeju cu'ache cho'ome. Vajuchũache cu'ache cho'oju rekoñoãna'me ca'nivũã cacu'asome repaña. Repaña cu'ache cho'ocher'o'ia'me jã'a. 28 Repanapi Dioni cuasacuhejũna Diopi sẽjoũna cu'arekoñoã paaju si'ache vajuchũache cu'ache cho'ome. 29-30 Cu'ache cho'ocher'ore'ochetũ'ka cho'onaa'me repaña. Æmũpãĩ repaña paamanare romi ja'me kãijũ mũũpãĩ ũcuajanani mũũneeju si'ache cu'ache cho'onaa'me repaña. Ũcuachi'a romi repanare paamanare mũũpãĩ ja'me kãijũ romi ũcuajanani romineeju si'ache cu'ache cho'onaa'me repaña. Re'oja'chejẽ'e cho'omanaa'me repaña. Si'arũmũ na'a rũa põse paaneenaamẽ. Peore cho'oũsechechi'a cho'onaa'me. Chekũnani re'oja'che ti'jñeto pe'runaa'me. Chekũnare pe'ruju cavaju vanisonaa'me. Rũa joreme. Chekũnare cu'achechi'a cho'oũũ chiime. Chekũnare rope'e te'ena cu'ache cutume. Ũcuachi'a ũcuauũko asaju'te cu'ache cutunaa'me. Diore rũa cuheme. Pãĩ chekũnare cuhejũ, "Chũ'ũchi'a re'oku'mũ", chiime. Chekũnare si'arũmũ ija'che i'kanaa'me, "Chũ'ũ rũa masiũjekũ rũa re'oja'che

cho'okũ'mũ", chiime. Meñechi'a cuasajũ, ãcuauache cho'oju, chekũnare cu'ache cho'ome. Cu'ache cho'oñu chini rũa cuasame repana. Pũka'kũpãijẽ'e rũa jachanaa'me. ³¹ Repana rekoñoã masi cuasama'me. Ûcuarepajẽ'e cho'omanaa'me. Pãi chekũnare cuasamanaa'me, ãcuachi'a majapãijẽ'e. Cuhama'ñe cavajũ pãi ña oimanaa'me. ³² Jã'aja'ñe cho'onare, "Repana cu'ache cho'osi'e ro'i, vati toare ai sani uujũ paapũ", chiiũ chũ'ũkũ'mũ Dios. Jã'aja'ñe masinata'ni ãcua cuhama'ñe cu'ache cho'oju pa'inaa'me. Ûcuachi'a chekũnapi ãcuaja'che cu'ache cho'ojũna ñani, "Re'oja'che cho'ome ina", chiime.

2

Dios pãi cho'ochẽ ñani repana cho'osi'e ro'i chũ'ũni ãcuarepa cho'ochẽ'te i'kamũ

¹ Repanare, cu'ache cho'onare ñajũ ija'che cu'ache cutume mũsanũkona: "Cu'ache cho'onaa'me repana. Cu'ache ti'jñeto repana ro'ia'me", chiime mũsanũkona. Jã'aja'ñe i'kanata'ni repana cho'ochẽja'che cu'ache cho'onaa'me mũsanũkona. Jã'ajekũna, "Jã'aja'ñe cho'ona cu'ache cho'onaa'me; cu'ache ti'jñea'kũ repanare", chini mũsanũkona cho'ochẽ'te meñe i'kajũ cu'ache cho'osi'e ro'iñu chini sẽeñeja'ñe cho'ome, ãcuaja'che cu'ache cho'onajejũ. ² Iere masime mai: Pãi ãcuauana jã'aja'ñe cu'ache cho'ojũna Diopi ñani repana cu'ache cho'osi'e ro'ijũ paapũ chiiũ chũ'ũni ãcuarepa cho'omũ Repaũ.

³ Jã'ajekuna musanukona ũcuaja'che cu'ache cho'onapi chekuna cho'ochete ñaju cu'ache cututo Dios ũcuaja'che musanukonare ro'ijũ paapũ chini chũ'ujamũ. ⁴ Jã'ata'ni Dios musanukonare rũa re'oja'che cho'okaimũ. Musanukonare cuhema'ñe oiũ cha'akũ pa'imũ Repaũ, chekurũmũ na'a pa'isirũmũ musanukona cu'ache cho'ochete sũma'ñe cuasa ũhaso Repaũ chũ'uñe'te cho'oa'jũ chini. ¿Musanukona cuasama'ñe jã'a? ¿Jã'aja'ñe cho'okaikũ'te Diore vajuchũma'ñe musanukona? ⁵ Musanukona re'oja'che cho'ocuhejũ cu'ache cho'ochete ũhasoma'me. Jã'ajekuna repaumucuse na'a rũa ro'iche pa'ija'mũ musanukonare, pãĩ ũcuanũko cho'osi'e ro'i Dios chũ'ujaumucuse. Repaumucuse Dios, pãĩ ũcuanũko ñajũ'te ũcuarepa chũ'ũkũ, musanukonani cuhekũ, "Rũa cu'ache ti'jñea'kũ musanukonare", chiiija'mũ. ⁶ Reparũmũ pãĩ ũcuanũkore repaña cho'osinũkorũchi'a ro'iche chũ'ujamũ Repaũ. ⁷ Jã'ata'ni pãĩ mamaca'nivũã jo'e jũ'ima'ñe paauakuna, re'ojarekoñoã paauakuna Dios repañare pojokũ re'oja'che cutua'kũ chiiijũ cuhama'ñe si'arũmũ na'a rũa re'oja'che cho'ona Repaũ pa'ichejana sani si'arũmũ ũcuauña'me re'oja'che pa'ijanaa'me. ⁸ Jã'ata'ni pãĩ ũcuauache cho'ojũ Repaũ chũ'o ũcuarepare jachajũ cu'ache cho'onare rũa pe'rumũ Dios. Reparũmũ, "Cu'ache cho'osi'e ro'ijũ pa'ijã'ũ", chiiũ chũ'ujamũ Repaũ. ⁹ ũcuanũkore cu'ache cho'onare rũa cu'ache ti'jñeja'mũ, repaña cu'ache cho'osi'e ro'i, judiõpãina'me judiõ

peonare. ¹⁰ Jã'ata'ni re'oja'che cho'onare rua pojokũ, “Inaa'me re'ona”, chiiũ, re'oja'che pa'iche'te ĩsija'mũ Dios, judíopãina'me judío peonare. ¹¹ Jã'aja'ñe cho'omũ Dios pãĩ ũcuaukore ũcuapa'rũvachi'a ñakũjekũ.

¹² Judío peona Dios chũ'ũñe vesũnata'ni re'oja'che cho'oche masinapi cu'ache cho'onajejũ vati toana sani uujanaa'me. ũcuachi'a judíopãĩ Repau chũ'ũñe masinata'ni cho'omanesinare ña, “Repana jachasi'e ro'ijũ paapu”, chiiũ chũ'ũja'mũ Dios. ¹³ Repau chũ'ũñe peore cho'onare pojomũ Dios, “Re'onaa'me ina”, chini. Cho'oma'ñe rupũ asajũ pa'inareta'ni pojoma'mũ. ¹⁴ ũcuauji chũ'ũña Moisés tocha jo'kasi'e vesũnata'ni judío peona repaña rekoñoã cuasachechi'a cho'ojũ te'eñoã Dios chũ'ũñe cho'ome. Jã'aja'ñe cho'oto repaña rekoñoã cuasache Dios chũ'ũñeja'ñe pa'imũ repanare, Dios chũ'ũñe vesũnareta'ni. ¹⁵ Dios chũ'ũñe cho'ona cho'ocheja'che repaña rekoñoã cuasacheji re'oja'che cho'o ñome. Repaña rekoñoã Dios chũ'ũñe masime, asamanata'ni. Repaña rekoñoã re'oja'che cuasache'te cho'omaneni, “Re'oja'che cho'omanesi'kua'mũ chu'ũ”, chini cuasame. Repaña rekoñoã re'oja'che cuasache'te cho'oni, “Re'oja'che cho'osi'kua'mũ chu'ũ”, chiiũ masime. ¹⁶ Pãĩ ũcuauko cho'osi'e ro'i chũ'ũmucuse Diopi chũ'ũkũna Jesucristo pãĩ rekoñoã cuasasi'ena'me ñoma'ñe cho'osi'e peore ña, “Repana cu'ache cho'osi'e ro'ijũ paapu”, chiiũ ũcuarepa chũ'ũja'mũ. Jesucristo'te cuasache kuachũ'ore chu'vakũ jã'aja'ñe chu'vakũ'mũ chu'ũ.

Judíopāi pa'ichena'me Diopi chũ'ũna Moisés tocha jo'kasi'ere kũamũ

17 ¿Mũsanũkona te'ena judíopāia'ñe? ¿“Dios chũ'ũñe'te masijũna Dios cu'ache cho'omaneja'mũ chũkũna'te. Jã'ajekũna vajũchũmanaa'me chũkũna”, chiiche? ¿“Dios chẽacojñõsinajejũ Repaũ'te masime chũkũna; mũsanũkonata'ni Repaũ'te vesũme”, chiiche mũsanũkona judío peonare? 18 ¿Dios chiiche masiche mũsanũkona? ¿“Diopi chũ'ũna Moisés tocha jo'kasi'e che'chesinajejũ re'oja'che cho'oche ña masinaa'me chũkũna”, chiiche? 19-20 Ija'che i'kanaa'me mũsanũkona: “Na'ava'nare juha kuhacheja'che rũa masinajejũ vesũva'nare che'chonaa'me chũkũna. Chijacheja pa'inare miañe ñoñeja'ñe pa'ime chũkũna. Diopi chũ'ũna Moisés tocha jo'kasi'ere chũ'o ũcuarepare paajũ peore masinajejũ chĩiva'na rũa jmava'na vesũcheja'che vesũnani che'chore'omũ chũkũna'te”, chiinaa'me mũsanũkona. 21 Jã'aja'ñe i'kanata'ni, ¿je'se pa'ũna chekũnani che'chojũ che'chema'ñe mũsanũkona? “Põse ñaamanejũ'ũ”, chiijũ che'chonata'ni chekũrũmũ põse ñaanaa'me mũsanũkona. 22 “Ũmũpāi, mũrũjoromi peonare ja'me kãimanejũ'ũ. Romi, mũũjũpāi peonare ja'me kãimanejũ'ũ”, chiinata'ni chekũrũmũ mũsanũkona ũseche'te ũcuauanare ja'me kãinaa'me mũsanũkona. “Pāi rupũ tũosiva'nare Diore pojocheja'che pojomanejũ'ũ. Rũa cu'amũ jã'a”, chiinata'ni chekũrũmũ tũosiva'nare jo'kasimajñaruã mini sa ĩsijũ kuri koonaa'me

mʉsanʉkona. ²³ “Dios chũ'ũñe rʉa re'oja'imʉ”,
chiinata'ni Repaʉ chũ'ũñe'te mʉsanʉkonapi
jachajʉna Diore cu'ache cutume p̄ai. ²⁴ J̄a're
kuamʉ Dios chʉ'o aperʉmʉ tochasi'e.

Mʉsanʉkonapi judíop̄aiipi cu'ache cho'ojʉna
judío peona cu'ache cutume Diore,
chiimʉ Dios chʉ'o.

²⁵ Dios chũ'ũñe peore cho'onare Ũcuau
neenajejʉna j̄ikora'murʉ chã'tirʉ pa'ica'nirʉ
chʉto tʉare'omʉ. J̄a'ata'ni j̄ikochã'tirʉ chʉto
tʉacojñosi'kupi Dios chũ'ũñe'te jachani
cho'ocojñomanesi'kuja'iu pa'imʉ. ²⁶ P̄aiu
j̄ikochã'tirʉ chʉto tʉacojñomanesi'kupi Dios
chũ'ũñe'te cho'oto repaʉ'te cho'ocojñosi'kure
cuasacheja'che cuasamʉ Dios. ²⁷ Mʉsanʉkona
judíop̄ai j̄ikochã'tirʉ chʉto tʉacojñosina
Dios chũ'ũñe masinata'ni Repaʉ chũ'ũñe
cho'omanaa'me. Judío peona j̄ikochã'tirʉ
chʉto tʉacojñomanesina te'ena Dios chũ'ũñe
vesʉnata'ni cho'ome. Dios repanani ña
mʉsanʉkona cu'ache cho'оче'te cuasa na'a
rʉa pe'rukʉ Repaʉ chũ'ũñe cho'omanajejʉna
ija'che i'kaja'mʉ: “Ina cu'ache cho'osinajejʉ
repana cho'osi'e ro'ijʉ pa'ijanaa'me”, chiija'mʉ.

²⁸ Diopi ñato judíop̄ai ainee j̄ikora'murʉ
chã'tirʉ pa'ica'nirʉ chʉto tʉacojñosina
ũcuauko judíop̄airepachi'ama'me. ²⁹ Diopi
ñato judíorepaʉji, “Dios rʉa re'okʉ'mʉ”,
chiiu cuasaku, rekocho judíoa'mʉ. Ũcuau
neekʉjekʉna Dios Rekochoji repaʉ rekocho
care'vasi'kuamʉ. Diopi chũ'ũna Moisés
tocha jo'kasi'ere rupʉ masikʉji jachani repaʉ

rekocho care'vacojñoma'mu. Ũcuachi'a pãiu'te judiorepaaji pãi pojocojñoma'kure rekocho re'ojarekocho care'vacojñosi'kujekuna Diota'ni rua pojomu repau'te.

3

¹ Musanukona judiopãi aineesina ija'che sēcosome chu'ure: "Jã'a pa'ito, ĵje'se pa'iana, 'Judiopãi peoche judiopãi pa'icheji na'a re'omu', chiiche pãi? Ĵjoreche? Ĵikora'muru chã'tiru pa'ica'niru chuto tũacojñonata'ni re'oja'che jñaamaneni, ĵje'se pa'iana cho'ocojñore mai?", chiicosome musanukona chu'ure. ² Judiopãi pa'iche rua re'omu. Jorema'me repana. Judiopãi peoche judiopãi pa'icheji na'a re'omu. Maire judiopãi Repau chu'ore jo'kasi'kua'mu Dios, maipi tocha paaju cho'ojũ chekunani pãire che'choa'ju chini. Jã'ajekuna judiopãijejuna maire re'omu. ³ Jã'ata'ni judiopãi jainuko Dios chu'o jachame. Jã'ajekuna pãi chekuna ija'che i'kacosome: "Judiopãipi Dioni jachaju Repau chũ'u jo'kasi'ere cho'omapuna, Repau, 'Judiopãi re'oja'che cho'okaija'mu chu'u', chiisi'e cho'omaneja'mu", chiicosome repana. ⁴ Jã'aja'ne i'kani joreme repana. Judiopãi Repau'te masi cuasanare ũcua Repau i'kasi'e jorema'ne re'oja'che cho'okaija'mu Dios. Pãi rua joreme. Diota'ni jorema'kua'mu. Ija'che kuamu Dios chu'o tochasi'e:
Ja'ku Dios, chu'u cu'ache cho'osi'ere mu'uri
kuato asa,

"Ũcuarepaa'me jã'a", chiiju masijanaa'me pãi.

Chũ'ure, “Repau cu'ache cho'osi'e ro'ia'ku”, chiũ
 chũ'uto,
 “Repau cho'ora chiisi'e ũcuarepare cho'omu
 Dios. Jorema'kua'mu Repau”,
 chiijanaa'me pãi.

Jã'aja'ñe chiimũ Dios chũ'o tochasi'e.

⁵ Chekuna pãi ija'che i'kajuasome: “Maipi Dios
 chũ'usi'ere jachato re'omu. Mai Diore jachanare
 pãipi ñato Dios pa'icheji na'a re'oja'che ñomu
 repanare. Jã'ajekuna maipi cu'ache cho'onajeju
 Dioni re'oja'che cho'okaime. Jã'ajekuna
 Dios maire Repau'te re'oja'che cho'okainani
 pe'rukũ, ‘Musanukona cu'ache cho'osi'e ro'iju
 pa'ijũ'u’, chiũ chũ'uni cu'ache cho'omu maire”,
 chiijuasome pãi. ⁶ Rua tĩñe cuasame jã'aja'ñe
 i'kana. Repana i'kasi'e ũcuarepa pa'ito repa
 cu'ache cho'osi'e te'eũ'terejẽ'e ña ro'iche chũ'ũñe
 peora'amũ Diore.

⁷ Repana i'kasi'e, “Pãi cu'ache cho'oto
 na'a re'omu”, chiisi'e ũcuarepa pa'ito judío
 peokũ'te ija'che i'kare'ora'amũ: “Chũ'upi rupũ
 tũosiva'nani pojokuna Diorepau pa'icheji na'a
 re'oja'che ñomu chekunare pãi. Tũosiva'naja'ñe
 pa'imaũ pãire Diopi re'oja'che cho'okaiuna
 ña na'a rua re'oja'che cutume pãi Repau'te.
 Jã'ajekuna Diopi chũ'uni ñakũ i'kani, ‘Cu'ache
 cho'omu iku tũosiva'nare pojokũ’, chini, chũ'uni
 cu'ache cho'omu”, chiito re'omu. ⁸ ũcuanapi
 jorema'to chekuna ija'che i'kana ũcuarepare
 chũ'o i'kara'ame: “Cu'ache cho'oñu re'oja'che
 ti'jñea'ku”, chiime. Chekuna pãi, “Jã'aja'ñe
 i'kamũ Pablo”, chiime chũ'ure. Jã'ata'ni repa
 ũcuanuko joreme. Repanare, “Musanukona

cu'ache cho'osi'e ro'i, vati toare sani uuju pa'ijũ'u", chiiu chũ'uni ũcuarepare cho'omu Dios. Repana ro'ia'me.

Pãi ũcuanuko cu'ache cho'ojũ pa'iche'te kuamũ

⁹ Mai judiopãi chekunare na'a rua re'omanaa'me. Chura chu'u tochacuhasi'kua'mũ jã'a. Pãi ũcuanuko cu'achechi'a cho'omasime judiopãina'me judío peona. ¹⁰ Dios chu'o aperũmũ tocha jo'kasi'e ija'che kuamũ:

"Te'eujẽ'e Dios chũ'ũñe cho'ona peome.

¹¹ Dios chiiche cho'omasina peome.

Ūcuachi'a re'oja'che pa'ijũ Dioni ja'me pañũ chiina peome.

¹² Pãi ũcuanuko re'oja'che pa'iche ũhasõ cu'ana carũnisõme.

Te'eujẽ'e chekunare ña oina peome."

¹³ "Pãi ũcuanuko rua cu'ache cutunajeju pãiu'te tãsicoje ta'pimacoje vnocheja'che cu'amũ repaña cutuchũ'o. Rua joreme."

"Aña eo paakũ kũ'iñeja'ñe repaña chu'opoãpi cu'ache i'kajũ chekunare asi cho'ome."

¹⁴ "Chekunare rua cu'ache i'kajũ ravũ cho'ome. Si'arũmũ rua ke'renaa'me repaña."

¹⁵ "Chekunare pe'ruju vanisõme.

¹⁶ Si'achejñarũã ku'ijũ pãire cu'ache cho'ojũ rua pa'ivesache cho'ome chekunare.

¹⁷ Chekunare jmamakarujẽ'e re'oja'che cho'okaiche vesũme repaña."

¹⁸ "Diore jmamakarujẽ'e vajuchũmanaa'me repaña."

Jã'aja'ñe kuamũ Dios chu'o aperũmũ tochasi'e.

cu'ache cho'osi'e jūni ro'ikakuna re'oja'chechi'a cho'onare cho'ocheja'che mai cu'ache cho'osi'e jmamakarujē'e ro'iche chũ'umanēja'mu Repau maire. ²⁵ Jesucristo'te Dios raosi'kua'mu, Repau'te cuasana cu'ache cho'osi'ere chiere rao jūni ro'ikaau chini. Repau chũ'ũñe jachanare ro'iche pa'iana maini oiu Jesucristoni chũ'usi'kua'mu Repau'te cuasanani ro'ikaau chini. Jā'aja'ñe ro'ikakuna maire pe'ruche cuhasosi'kua'mu Repau. Aperumu pa'isinare pāire oni repana cu'ache cho'osi'e ro'iche chũ'umanesi'kuta'ni, peore ũcuarepa cho'o ñosi'kua'mu Repau. ²⁶ Chura Repau cu'ache cuheche'te pāipi masia'ju chini repana cu'ache cho'osi'e ro'ia'ju chini chũ'umu. Cu'ache cho'osi'e ro'iche pa'iana pāire oni Jesucristoji jūni ro'ikaisi'ejekuna Repau'te cuasanare maire ũcuanukore cu'ache cho'omanesinare cuasacheja'che cuasamu Dios cu'ache cho'onareta'ni. Jā'ajekuna, "Pāi cu'ache cho'osi'e ro'iche paame", chiisi'kuta'ni maini oni cu'ache cho'onareta'ni cu'ache cho'omanesinare cuasacheja'che cuasaku ũcuarepa cho'omu Repau.

²⁷ Jā'ajekuna ija'che i'kacu'amu maire: "Re'oja'che cho'okujeku Dios pa'ichejana saija'mu chu'u", chiina joreme. Maipi Dios chũ'ũñe'te peore cho'onita'ni, ija'che i'kare'ora'amu maire: "Re'oja'che cho'okujeku Dios pa'ichejana saija'mu chu'u", chiire'ora'amu. Pāi ũcuanuko peore re'oja'che cho'ovesunajejuna jā'aja'ñe i'kacu'amu maire. Jā'ata'ni Diopi oiana Jesucristo'te

cuasanachi'a Repau pa'ichejana saijanaa'me mai. Jã'ajekuna ũcuachi'a ija'che i'kacu'amũ maire: "Re'oja'che cho'onajeju Dios pa'ichejana saijanaa'me chũkuna", chiicu'amũ. ²⁸ Dios maire cu'ache cho'onareta'ni cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasamũ Repau'te cuasato. Maipi Repau'te cuasama'ñe Repau chũ'usi'echi'a cho'oto tĩ'amanera'amũ jã'a. "Re'onaa'me ina; cu'ache cho'osi'e ro'iche peomũ inare", chiimanagera'amũ Repau maire. ²⁹ Dios judíopãichi'a paama'mũ. Ũcuachi'a judío peonare paamũ. ³⁰ Dios Ũcuate'eu'mũ. Judíopãi jĩkora'murũ chã'tirũ pa'ica'nirũ chuto tũacojñosinapi, Repau'te cuasato cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasamũ Dios repanare. Ũcuachi'a judío peona jĩkochã'tirũ chuto tũacojñomanesinapi, Repau'te cuasato cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasamũ Dios repanare. ³¹ Jã'aja'ñejekuna, ¿Repau'te cuasanajeju Diopi chũ'ukuna Moisés tocha jo'kasi'e sējोजनाa'ñe mai? ¡Pãañu! ¡Jã'aja'ñe cho'omaneñu! Mai Repau'te cuasana Moisés tocha jo'kasi'e re'oja'che cho'оче chũ'ũñe na'a rua cho'ome.

4

Abraham Diore masi cuasasi'ere kũamũ

¹ Mai aipãiu'te Abrahamre, ¿je'se cho'oũna pojou Dios? ² Diopi, "Chu'ũ chũ'ũñe cho'okũjekuna pojomũ chu'ũ ikũre", chiito, "Re'oja'che cho'okũ'mũ chu'ũ", chiire'ora'amũ Abrahamre. Jã'ata'ni Dios asaku'te jã'aja'ñe

i'kacu'amũ. Asacuhemũ Repaũ. ³ Ũcuachi'a ija'che kuamũ Dios chũ'o aperũmũ tocha jo'kasi'e:

Abrahampi Dioni cuasakũna re'oja'chechi'a cho'okũ'te cuasacheja'che cuasamũ Dios repaũ'te,

chiimũ.

⁴ Pãiu cho'оче cho'okaiũ kuri kooche rupũ ïsima'ñea'me. Cho'оче cho'osi'e ro'ia'me.

⁵ Jã'ata'ni Dioni cuasajũ re'oja'che cho'onare Ũcuauji repanani, “Re'onajejũna ro'iche peomũ inare”, chiaũ chini cho'oma'me repana. Cu'ache cho'ojũ Repaũ'te cuhesinareta'ni re'oja'che cho'onare cuasacheja'che cuasakũ rupũ cho'okaimũ Dios Repaũ'te cuasanare. Repana re'oja'che cho'osi'e ro'ima'ñea'me.

⁶ David jã'aja'ñe kuasi'kũa'mũ. Pãi re'oja'che cho'omanareta'ni Diopi re'oja'che cho'onare cuasacheja'che cuasakũna pojojũ pa'iche'te kuasi'kũa'mũ. ⁷ Iere tocha jo'kaasomũ repaũ David:

Dios chũ'ũñe'te jachajũ pãi cho'osi'e Diopi cuasama'to rũa re'omũ repanare.

Ũcuachi'a repana cu'ache cho'osi'ere tũnoto rũa re'omũ repanare.

⁸ Repana cu'ache cho'osi'ere ro'ia'jũ chini Diopi chũ'ũma'to rũa re'omũ repanare.

Jã'aja'ñe tocha jo'kaasomũ repaũ.

⁹ Judíopãi jĩkora'murũ chã'tirũ pa'ica'nirũ chũto tũacojñosinarechi'a re'oma'mũ jã'a. Judío peonare ũcuachi'a cho'okaimũ Dios. “Abrahamre Repaũni cuasakũna re'oja'che cho'okũ'te cuasacheja'che cuasamũ Dios”,

chiiu Dios chu'o aperumu tocha jo'kasi'ere cuasaku tochamu chu'u ija'ova. ¹⁰ Abrahamre repau jikomu cha'tiro pa'ica'niru chuto tuasirumuchi'a ja'aja'ne cuasamanesi'kua'mu Dios repau'te. Aperumuna repau jikochã'tiru chuta'a chuto tuacojñomarumjẽ'e ũcuaja'che cuasasi'kua'mu Dios repau'te. ¹¹ Abraham chuta'a jikochã'tiru chuto tuacojñoma'kupi Diore cuasarumu cu'ache cho'oma'kure cuasacheja'che cuasaasomu Dios repau'te. Na'a pa'isirumu jikomu cha'tiro pa'ica'niru chuto tuache'te jo'kaasomu Dios repau'te, cho'oku Repau ũcuarepa repau'te paache'te masia'ku chini. Jã'ajekuna judío peona jikochã'tiru pa'ica'niru chuto tuacojñomanapi Diore cuasanare ũcuanuko aipãijã'ia'mu repau. Abrahamre cuasacheja'che cuasamu Dios repanare, cu'ache cho'omanare cuasacheja'che. ¹² ũcuachi'a mai judiopiai jikochã'tiru chuto tuacojñosina Diore cuasana aipãijã'ia'mu Abraham, chuta'a repau jikochã'tiru chuto tuacojñomarumu Diore cuasacheja'che cuasanajejuna.

Dios Repau'te cuasanare cho'okaija'mu chiisi'e ũcuarepa cho'okaiche'te kumamu

¹³ Diopi chũ'una na'a pa'isirumu Abrahamna'me repau jojosiñajana Diore cuasana cheja pa'inare ũcuanukore re'oja'che chũ'ujanaa'me. Dios ija'che i'kama'mu: "Abrahamre chu'u chũ'usi'e cho'osi'kujekuna cho'okaija'mu chu'u", chiima'mu Dios. Jã'ata'ni Abrahampi Repauni cuasakuna repau

jojosinajanapi chũ'ujũ paapũ chini cho'okaija'mũ Dios, re'oja'che cho'okũ'te cuasacheja'che cuasakũ. ¹⁴ Aperũmũ Repaũ chũ'u jo'kasi'e cho'onare Diopi pãi chũ'uñe jo'karu Repaũ'te cuasana peoche cuasara'ame. Jã'aja'ñe peoche cuasato Dios cho'oja'mũ chiisi'e jorechũ'o pa'ira'amũ. ¹⁵ Dios Repaũ chũ'u jo'kasi'ere pãipi jachajũna pe'rukũ cu'ache cho'osi'e ro'iche chũ'umũ. Pãire Repaũ chũ'usi'e jo'kamanesi'e pa'ito jachana peora'ame.

¹⁶ Aperũmũ Dios, “Chũ'ure cuasanarechi'a re'oja'che pa'iche rupũ ñsija'mũ chũ'u”, chiniasomũ. Repaũ i'kasi'e jorema'ñe rupũ ñsikũ'mũ Dios, ũcuanũko maipi Abraham jojosinajanapi repaũ Diore cuasacheja'che cuasanapi judíopãina'me judío peona re'oja'che paapũ chini. Mai ũcuanũko aipãija'iu'mũ Abraham, Diore cuasana judíopãina'me judío peona. ¹⁷ Ie Diopi i'kakũna asajũ tochaasome pãi:

Abraham, mũ'u jojosina rũa jainũko pa'ijũ si'avãjũpãi pa'ijanaa'me, chiniasomũ Dios Abrahamre. Repaũ'te cuasakũjekũ Abraham Diopi ñato mai aipãiu'mũ. Repaũ Dios si'ache cho'omasikũ'mũ. Jũnisosinare vasomũ paapũ chini. Ũcuachi'a pãi chuta'a peorũmũ, “Paapũ”, chikũna pa'ime chura.

¹⁸ Dios repaũ'te Abrahamre ija'che i'kaasomũ: “Mũ'u jojosina rũa jainũko pa'ijũ si'avãjũpãi pa'ijanaa'me”, chiniasomũ Dios, chuta'a chũi peokũni. Dios i'kasi'e cuasavesacheta'ni cuasasi'kũjekũna chura repaũ jojosina

si'avājupāi pa'ime. ¹⁹⁻²⁰ Cienrepaũsurumũ pa'ikũji rũa aiva'uta'ni ũcuachi'a repaũ rũjo Sara aiva'ojekona chĩi paacu'ache masakũta'ni ũcua Dios chũ'o jachamaneasomũ. "Dios peore masakũ'mũ", chiiũ cuasaasomũ repaũ. Dios i'kasi'ere jachamaneũna chĩi paacu'asinareta'ni Diopi cho'okaiũna chĩi paare'oasomũ repanare. ²¹ Jachama'ñe, "Dios Repaũ cho'ora chiiche cho'omasikũ cho'omũ", chiniasomũ repaũ. ²² Jã'aja'ñe Abrahampi Dioni cuasakũna, "Repaũ'te re'oja'chechi'a cho'okũ'te cuasacheja'che cuasamũ Dios". ²³ Abrahamre cuasachechi'a tochaakũ chini chũ'umanesi'kũamũ Dios Moiserre. ²⁴ ũcuachi'a maire cuasache kũakũ tochasi'kũamũ. Maire Paakũ'te Jesucristo'te jũniso tãcojñosi'kũre vasosi'kũre Diore cuasanare ũcuachi'a re'oja'che cho'onare cuasacheja'che cuasamũ Repaũ maire. ²⁵ Jesucristo mai cu'ache cho'оче'te ro'ikasa chini jũniso tãcojñosi'kũ jo'e vajuranasomũ, Diopi maini cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasakũna.

5

Diona'me re'oja'che pa'iche'te kũamũ

¹ Jã'ajekũna maire Jesucristo'te cuasanare Diopi re'oja'chechi'a cho'onare cuasacheja'che cuasakũna ũcuaũna'me re'oja'che pa'ime mai. Jesucristoji paakũna pe'ruma'mũ Repaũ maire. ² Jesucristoji maire jũni ro'ikakũna pojokũ Repaũ'te cuasanare Dios maire re'onare cho'osi'kũamũ. Cho'okakũna Repaũ'te re'oja'che ja'me pa'ime mai chura. ũcuachi'a mai Dios

pa'icheja'che re'oja'che pa'ijachere cuasajũ pojojũ cha'ame mai. ³ Ũcuachi'a maini cu'ache tĩ'ñeto pojojũ pa'ime mai, maipi Repaũ'te cuasache'te na'a rũa che'chejũ. Pa'ivesache pa'itojẽ'e ũhasoma'ñe Repaũ'te ũcua cuasani na'a rũa koka paajũ re'oja'che pa'iche na'a rũa che'cheme mai. ⁴ Jã'aja'ñe pa'ivesache pa'itojẽ'e ũhasoma'ñe Repaũ'te ũcua cuasani rekoñoã na'a re'ojarekoñoã paajanaa'me mai. Maipi re'ojarekoñoã paani maire Dios re'oja'che cho'okaijachere pojojũ cha'ajanaa'me mai. ⁵ Dios maire re'oja'che cho'okaijache ũcuarepaa'me. Maini cuasakũ Repaũ Rekocho'te mai rekoñoãna raosi'kua'mũ, maipi Repaũ maire cuasache'te masia'jũ chini.

⁶ Ũcuachi'a mai iere masijũ Dios maire cuasache masime: Mai chuta'a re'oja'che cho'ovesujũ Diore cuherũmũ, Repaũ chiisirũmũ tĩ'aũna jũni ro'ikanasomũ Jesucristo maire. ⁷ Pãiu'te, ũcuarepa cho'okũ'teta'ni, "Ikũpi vajũũ paau; chũ'ũpi chuenisora", chiima'me pãi. Chekũrũmũ rũa te'eñoã pãi chekũnani rũa re'onajejũna oni chuenisocosome, vajũna paapũ chini. ⁸ Jã'ata'ni Dios maire na'a rũa oimũ. Repaũ maire oiche ija'che cho'o ñosi'kua'mũ Dios: Mai chuta'a cu'ache cho'orũmũ Jesucristoji mai cu'ache cho'oche'te jũni ro'ikaau chini chũ'ũsi'kua'mũ.

⁹ Jesucristoji chie rao jũni ro'ikaisi'ejekũna maire re'oja'che cho'onare cuasacheja'che cuasamũ Dios. Jã'are masijũ ũcuachi'a Repaũ maire na'a rũa re'oja'che cho'okaijachere masime mai ie: Pãi repana cu'ache cho'osi'e

ro'ijũ paapũ chini Repau chũ'urũmũ, Jesucristo cho'okaisi'ejekũna ũcuarepa cho'okũ maini oiũ vati toa sani uuche'te ũsekaija'mũ. ¹⁰ Aperũmũ Diore mai cuherũmũ Repau Mamakũji maini jũni ro'ikaau chini raouna Diona'me re'oja'che pa'ime mai chura. Jesucristoji vajũrani pa'iu maire si'arũmũ re'oja'che cho'okaiũna jmamakarũjẽ'e pe'rumau cu'ache cho'omaneja'mũ maire Dios, Repau'te ja'me pa'inajejũna. ¹¹ Ũcuachi'a Jesucristoji cho'okaiũna, Dioni cuasajũ rũa pojome mai. Maire Paakũ Jesucristo jũni ro'ikaisi'ejekũna, Diona'me re'oja'che pa'inaa'me mai.

Adán cu'ache cho'okaisi'ena'me Jesucristo re'oja'che cho'okaisi'ere kũamũ

¹² Ija'chea'me: Chareparo pa'isi'kũ Adán cu'ache cho'osi'kũjekũ jũnisosi'kũa'mũ. Cu'ache cho'osi'e ro'ia'me jũ'iñe. Jã'ajekũna mai aipãiu Adán jojosinajejũ cu'ache cho'ojũ ũcuanũko jũnisonachi'aa'me mai. ¹³ Adán pa'irũmũpi vũa pãi cu'ache cho'ojũ paniasome, Dios chuta'a Moiserẽ pãipi cho'oa'jũ chini chũ'umarũmũ. Jã'ata'ni reparũmũ cu'ache cho'onareta'ni Moisés chũ'usi'e jachasi'e cuasamaneasomũ Dios, chuta'a asamanajejũna. ¹⁴ Jã'ata'ni Adán jojosina ũcuanũko Dios chũ'ũñe Moisés chuta'a asamarũmũ pa'isina Adán Dios chũ'usi'e jachasi'ejache jachamanesinata'ni jũnisoasome. Repau Adán pãi ũcuanũkore cu'ache cho'okaniasomũ. Na'a cho'je raisi'kũpi Jesucristo pãi ũcuanũkore re'oja'che cho'okaniasomũ.

15 Adanna'me Jesucristo pãĩ ũcuanũkore cho'okaniasome. Jã'ata'ni ũcuaja'che cho'omaneasome. Adán Dios chũ'usi'ere jachakũ cu'ache cho'oasomũ. Te'eũ Repaũni jachaũna pãĩ ũcuanũko jũnisome. Jã'ata'ni Repaũ Dios maire oiũ chũ'uasomũ, Jesucristo te'eũji pãĩ ũcuanũko cu'ache cho'oche karama'ñe jũni ro'ikaau chini. Ro'ikaicojñosinajejũna maire si'arũmũ cho'okaimũ Dios, maipi re'oja'che paapũ chini. 16 Adanna'me Dios ũcuate'e cho'okaimaneasome. Te'eũ Adán Dios chũ'usi'ere te'echo jachaũna pãĩ ũcuanũko cu'ache cho'osi'e ro'ia'jũ chini chũ'ujamũ Dios. Pãĩ ũcuanũko Repaũ chũ'uñe ruarepañoã jachasinareta'ni maire oiũ rupũ cho'okaniasomũ Dios, Jesucristo jũni ro'ikakũna, "Chũ'upi ñato re'onajejũna cu'ache ro'iche peomũ inare", chisa chini. 17 Te'eũ Adán Repaũ chũ'usi'ere jachaũna pãĩ ũcuanũko jũnisonaa'me. Jã'ata'ni Jesucristo Te'eũji maire jũni ro'ikakũna Dios maini oiũ re'oja'che cho'onare cuasacheja'che cuasamũ. Ũcuachi'a re'oja'che pa'iche Dios rupũ ñsiche koonapi re'oja'che pa'ijũ Jesucristo pãĩ ũcuanũkore chũ'urũmũ Repaũ'te ja'me chũ'ujanaa'me mai.

18 Jã'ajekũna te'eũji Dios chũ'usi'ere te'echo jachaũna si'avãjũpãĩ repaña cu'ache cho'osi'e ro'iche paame. Ũcuaja'che Te'eũji te'echo re'oja'che cho'okakũna si'avãjũpãire Repaũ'te cuasanare Diona'me si'arũmũ re'oja'che pa'ire'omũ, Diopi repanani cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasakũna. 19 Te'eũ Adán Dios

chũ'usi'ere jachauna pãĩ ũcuanũko cu'ache pa'inaa'me Diopi ñato. Ũcuaja'che Jesucristoji te'eũ Dios chũ'usi'ere cho'oũna pãĩ jainũko re'oja'che pa'ime Diopi ñato.

²⁰ Dios re'oja'che chũ'uasomũ pãĩpi Repaũ chũ'usi'ere jachajũ cu'ache cho'onapi ũcuana jachache'te masia'jũ chini. Jã'ata'ni Repaũ chũ'usi'e jachajũ si'arũmũ na'a rũa cu'ache cho'onareta'ni ũcuanani oiũ na'a rũa re'oja'che cho'okaisi'kũa'mũ Dios. ²¹ Pãĩ ũcuanũko cu'ache pa'ijũ jũnisome. Jã'ajekũna maini oiũ jũni ro'ikaau chini Maire Paakũ Jesucristo'te raosi'kũa'mũ. Re'oja'che cho'onare cuasacheja'che cuasakũ mai jũnisosirũmũ Repaũ pa'ichejana saja'mũ maire, si'arũmũ ja'me paapũ chini.

6

Jesucristo'te jovosinajejũ cu'ache cho'oma'ñe re'oja'che pa'imasiche'te kũamũ

¹ Pãĩ chekũna ija'che i'kacosome: “Jã'aja'ñe pa'ito cuhama'ñe ũcua cu'ache cho'oũni mai, Diopi maini oiũ na'a re'oja'che cho'okaau”, chiicosome. ² ¡Jã'aja'ñe cuasache rũa cu'amũ! ¡Jã'aja'ñe pa'imaneñu! Cu'ache cho'oche ũhasosinaa'me mai. Chura Diopi cho'okaiũna cu'ache cho'oma'ñe pa'ire'omũ maire. Re'oja'che pa'imasinata'ni, ¿jo'e cu'ache cho'ojũ pa'ijanaa'ñe mai? ³ Ie masime musanũkona: Aperũmũ pa'isi'e jo'kaso Jesucristoni, “Chũ'ũre paajũ'ũ”, chini Ũcuauñi jovo, Ũcuauña'me jũ'isinaja'ñe pa'ijũ

okoro'vecojñosinaa'me mai. ⁴ Maire Jesure jivosinare Ũcuauji jūni ro'ikakuna mai rekoñoã cu'ache cho'ouache sējokaisi'kua'mu Dios, Jesure jūnisouna tāsija'che. Okoro'vecojñosinajeju jūniso tācojño jo'e vajuraisinaja'ne pa'ime mai. Ũcuachi'a Dios peore Masijeku Jesure jūnisi'kure vasosija'che mai rekoñoã re'ojarekoñoã care'vakaisi'kua'mu, maipi mama pa'iju re'oja'che paapu chini.

⁵ Maipi Jesucristoni jovo mai aperumu pa'isi'e jo'kasosinaa'me. Jā'aja'ne cho'osinajeju Ũcuau'na'me jūnisosinaja'ne pa'ime mai. Repau jūniso tācojñosi'kupi jo'e vajurakuna mai rekoñoã care'vasirekoñoãre paaju jūni vajuraisinaja'ne mama pa'ime mai. ⁶ Ie ũcuachi'a masime mai: Jesucristo maire jūni ro'ikaisi'kujeku Ũcuau'na'me jū'isinaja'ne pa'ijuna maire vati paasinare tuasi'kua'mu, maipi cu'ache cho'oma'ne paapu chini. Jesucristoji jā'aja'ne cho'ouna cu'achechi'a cho'omasisina chura re'oja'che pa'imasime mai. ⁷ Pāi chekunare paaju chū'una repaana koo paacojñonapi jūnisoru jo'e paacu'amu. Ũcuaja'che maipi Jesucristona'me jū'isinaja'ne pa'ijuna vatipi maini ũcuamakarū paau'na chura Diopi cho'okaiuna re'oja'che pa'imasiju cu'ache cho'omanaa'me mai.

⁸ Mai Jesucristona'me jū'isinaja'ne pa'iju iere masime: Repauji vajūjekuna Ũcuau'na'me si'arumu re'oja'che pa'ijanaa'me mai. ⁹ Ũcuachi'a iere masime mai: Jūni vajuraisi'kujeku jo'e jū'imaneja'mu Repau.

Jūnisoche jo'e peom̄ Repaũ'te. ¹⁰ Pāi cu'are peore jūni ro'ikaisi'kujekuna jo'e jū'iñe peom̄ Repaũ'te. Jūni vajurani pa'ia Dioni re'oja'che cho'okaiũ pa'im̄ Repaũ. ¹¹ Ija'che cuasajũ'ũ musanukona: Jesucristo cho'okaisi'ejekuna jūnisosina pa'icheja'che pa'ijũ cu'ache cho'omañe pa'inaa'me musanukona. Ũcuachi'a musanukona Jesucristo jūni vajurani pa'ia Diore re'oja'che cho'okaicheja'che vajuraisinaja'ñe pa'ijũ Diore re'oja'che cho'okaijũ pa'ime.

¹² Icheja chejachi'a pa'ire'oca'nivũãre paajuna maire te'eñoã chuta'a cu'ache cho'ouam̄. Jã'ajekuna musanukonare, Diore re'oja'che cho'okaijũ pa'inare cu'ache cho'ouatojẽ'e cho'omairo pa'ijũ'ũ, chiim̄ chũ'ũ. Cu'ache cho'ona re'oja'che cho'ovesujũ repanare uachechi'a cho'omasinaa'me. ¹³ Musanukonari cu'ache cho'omanefũ chini peore meñe ãsejũ'ũ, cu'ache cuasajũ cho'ouache peore. Musanukona ca'nivũãna'me rekoñoã Dioni isijũ'ũ, Repaũji cho'okaiũna re'oja'che paũ chini. Jmamarujẽ'e cu'ache cho'omairo pa'ijũ jūni vajuraisina pa'icheja'che mama pa'ijũ Dioni re'oja'che cho'okaijũ pa'ijũ'ũ.

¹⁴ Dios musanukonare re'oja'che cho'okaim̄, re'oja'chere cho'omasijũ cu'ache cho'omañe paapũ chini. Aperum̄ musanukona Dios pa'ichejana saũ chini Repaũ chũ'ũ jo'kasi'e rũa cho'ojũ pa'isinaa'me. Jã'ata'ni chura jã'aja'ñe cho'oche chũ'ũma'ñe, rupũ musanukonare oiũ cho'okani cu'ache cho'osi'e jo'e cuasamaneja'mũ Repaũ.

Re'oja'che cho'omasiche'te kuamũ

15 Jã'aja'ñe pa'ito, Diopi maini oiũ mai cu'ache cho'oche'te jo'e cuasamaũna Repau aperumũ chũ'u jo'kasi'e cho'omanata'ni, ¿cu'ache cho'ojanaa'ñe mai? ¡Pãañu! ¡Cu'ache cho'omaneñu mai! 16 Ie masime musanukona: Musanukonare ja'me pa'ikũji chekuni, “Chũ'ure paajũ'u; mũ'u chiichechi'a cho'okasa”, chini repau'te paakũ chũ'uñechi'a cho'okũ pa'ija'mũ repau. Jã'ata'ni jã'aja'ñe i'kato repau'te cho'ouache cho'ocu'aja'mũ. Diore jã'aja'ñe i'kanata'ni re'oja'che pa'ime, “Chũ'ure paajũ'u; mũ'u chiichechi'a cho'okasa”, chiina. Ūcuaja'che musanukonapi cu'ache'te cho'ojũ re'oja'che cho'oche cavesusoru re'oja'che cho'ouanareta'ni cho'ocu'aja'mũ, musanukonare vatipi paakũna. Jã'aja'ñe cho'onare cuhekũ sějomũ Dios. Aperumũ musanukona Dios pa'ichejana sañu chini Repau chũ'u jo'kasi'e rũa cho'ojũ pa'isinaa'me. Jã'ata'ni chura jã'aja'ñe cho'oche chũ'uma'ñe rupũ musanukonani oiũ re'oja'che cho'okani cu'ache cho'osi'e jo'e cuasamaneja'mũ Repau. 17 Iere cuasakũ Diore, “Re'orepamũ”, chiimũ chũ'u: Aperumũ musanukonare vatipi paasi'ku'a'mũ. Jã'ata'ni musanukonare pãipi Dios chũ'o re'oja'chere che'chojũna asa chẽa pojojũ Diopi cho'okaiũna peore cho'ojũ pa'inaa'me. 18 Diopi cho'okaiũna vati musanukonare paasi'kũpi teana jũu'isi'ku'a'mũ. Chura musanukona Dios neenajejũ Repau chiichechi'a cho'oũu chiime. 19 Ie asamasire'oche kuamũ chũ'u musanukonare na'a rũa asa masia'jũ chini:

Aperumũ musanukona cu'ache cuasaju cu'achechi'a cho'ojũ si'arumũ na'a rũa cu'ache cho'ojũ pa'isinaa'me. Chura re'oja'chechi'a cho'oñũ chini musanukona ca'nivũãna'me rekoñoã Dioni isijũ'ũ, Репаџи cho'okaiũna re'oja'che cuasaju si'arumũ na'a re'oja'che cho'ojũ pañũ chini.

²⁰ Musanukonare vati paarumũ re'oja'che cho'ochejẽ'e cuasamanesinaa'me. ²¹ Aperumũ musanukonare uachechi'a cho'ojũ pa'isinaa'me, "Jã'aja'ñe cho'oni'te pojोजनाa'me mai", chini cuasaju. Jã'ata'ni musanukona chura reparumũ cho'osi'ere cuasani vajuchũju pojoma'me. Aperumũ musanukona cho'osi'eja'che cho'onare cuhekũ sẽjomũ Dios. ²² Jã'ata'ni chura Jesucristo cho'okaisi'ejekũna Dios neenajejũ vatipi jñukũna si'arumũ na'a rũa re'oja'che cho'ojũ Diona'me si'arumũ re'oja'che pa'ijanaa'me musanukona. ²³ Maire cu'ache cho'onare cuhekũ sẽjomũ Dios, mai cu'ache cho'osi'e ro'i. Jã'ata'ni Maire Paakũ'te Jesucristo'te jovosinare Diopi rupũ cho'okaiũna Ñcuauũna'me si'arumũ re'oja'che pa'ijanaa'me mai.

7

Dios aperumũ chũ'ũ jo'kasi'ere Jesucristo'te jovosinapi cho'oma'to ro'iche peomũ

¹ Asarepajũ'ũ, chũ'ũ majarãi. Dios chũ'usi'e masime musanukona. Ñcuaja'che masime ie: Pãi vajũna cheja pa'irumũna, Dios chũ'usi'ere cho'oma'to cu'amũ. Jũ'isirumũ cho'oma'ñea'me jã'a. ² Ija'chea'me. Ija'che kũamũ Dios chũ'ũñe:

Romio ʌmʌʌ'te vejani repaʌ jūnisorʌmʌjatʌ'ka ʌmʌ pa'imo. Repaʌ jūnisoruta'ni ʌmʌ peo'o'mo. Te'eo pa'imo repao. ³ Repao ʌjʌ jūnisorʌmʌna chekʌni ʌmʌʌ'te vejani Diopi ñato cu'ache cho'oma'mo. Jā'aja'ñe cho'oni Dios chʌ'ʌñe jachama'mo repao. Jā'ata'ni ʌjʌ chuta'a vajʌʌ pa'itona chekʌni ʌmʌʌ'te pani Diopi ñato cu'ache cho'omo repao.

⁴ Jā'aja'ñe pa'imʌ maire. Diopi chʌ'ʌna Moisés tocha jo'kasi'e ʌjʌja'ñe pa'isi'kʌa'mʌ maire. Jā'ata'ni Jesucristo'te jovosinajejʌ Ũcuaʌna'me jū'isinaja'ñe pa'ime mai. Jūnisosinaja'ñe pa'ijʌna Moisés tocha jo'kasi'e mai ʌjʌja'ñe pa'ima'mʌ chura. Jā'ajekʌna aperʌmʌ Repaʌ chʌ'ʌna tochasi'e peore cho'oma'to ro'iche peomʌ. Jesucristo jūni vajʌraisi'kʌpi paamʌ maire, Dioni si'arʌmʌ na'a rʌa re'oja'che cho'okaijʌ paapʌ chini. ⁵ Aperʌmʌ mai cu'arekoñoāre paajʌ cu'ache cho'ouakʌna cu'achechi'a cho'osinaa'me. Jā'ajekʌna Dios cho'omanejʌ'ʌ chiisi'eta'ni asasinajejʌ ũcuare cho'ouakʌna cho'osinaa'me mai. Si'arʌmʌ na'a rʌa cu'ache cho'oju pa'isinaa'me. Jā'aja'ñe cho'oju vati toana saira'asinaa'me mai. ⁶ Aperʌmʌ Diopi chʌ'ʌna Moisés tocha jo'kasi'e peore cho'omanerena rʌa cu'asi'kʌa'mʌ maire. Jā'ata'ni chura Jesucristoni cuasajʌ jovosinajejʌ Ũcuaʌna'me jū'isinaja'ñe pa'ijʌ Repaʌji chʌ'ʌna Moisés aperʌmʌ tocha jo'kasi'e peore cho'omanareta'ni maini oiʌ re'oja'che cho'okaimʌ Repaʌ. Chura Jesucristo chēa paanajejʌ, Dios Rekochoji cho'okaiʌna

mamarekoñoãre paajũ cho'oche cho'okaime mai Repau'te.

Jesucristo'te cuasanata'ni ũcua rekoñoã cu'ache paache'te kũamũ

⁷ Jã'aja'ñe pa'ito, ¿Diopi chũ'ũna Moisés tocha jo'kasi'e cu'akũ? ¡Cu'ama'mũ! Jã'aja'ñe i'kama'kũamũ chũ'ũ. Moisés tocha jo'kasi'ere peoni chũ'ũ rekocho cu'ache pa'iche vesura'amũ chũ'ũ. Jã'are ñaku che'chesi'kũamũ chũ'ũ. Ija'chea'me: Moisés tocha jo'kasi'epi, “Chekũna neemajñaruãre tua paauache ñamanejũ'ũ”, chiima'to chũ'ũre tua paauache vesura'asi'kũamũ chũ'ũ. ⁸ Chũ'ũre, cu'ache cho'oneekujekũna, “Jã'are cho'omanejũ'ũ”, chiito na'a rũa cho'ouasi'kũamũ. Chekũna neemajñaruã ũcuauamajñaruã paauasi'kũamũ chũ'ũre. Chũ'ũmanesi'e pa'ito jachamanera'asi'kũamũ. ⁹⁻¹⁰ Aperũmũ Dios chũ'ũsi'e chũ'ũ vesurũmũ, “Re'okũ'mũ chũ'ũ”, chini pojokũ cuasasi'kũamũ. Jã'ata'ni Dios chũ'ũsi'e che'chesirũmũ masikũta'ni cho'ocuhekũ jachasi'kũamũ chũ'ũ. Jã'arũmũpi jachakũna cuhekũ sējosi'kũamũ Dios chũ'ũre. Dios maire jã'aja'ñe cho'oma'ñe paaru chini chũ'ũsi'kũamũ, maipi Ũcuaua'me re'oja'che paaru chini. Jã'ata'ni chũ'ũpi Repau chũ'ũsi'ere asa jachakũna cuhekũ sējosi'kũamũ chũ'ũre. ¹¹ Dios chũ'ũ jo'kasi'ere asani, cu'arekocho'te paakũ rũhiñe cuasamaũ ija'che cuasasi'kũamũ chũ'ũ, vatipi jorekũna: “Dios chũ'ũsi'e cho'oma'to ũcua re'oja'mũ chũ'ũre”,

chini Repau chũ'usi'e jachasi'kua'mu chu'u. Jachakuna Dios chu'ure cuheku sējosi'kua'mu.

¹² Dios chũ'u jo'kasi'e cu'ama'mu. Rua re'omu. Re'oja'chere che'chomu. ¹³ Jã'aja'ñe pa'ito, Dios chu'uni cuheku sējoñe'te kuaku, ¿Repau aperumu chũ'u jo'kasi'e chu'ure cu'ache cho'oku? ¡Pãamu! ¡Jã'aja'ñe i'kama'kua'mu chu'u! Ija'chea'me: Chu'u cu'achechi'a cho'omasiche'te chu'upi masia'ku chini re'oja'che chũ'usi'kua'mu Dios. Cu'ache cho'oku chu'u rekocho cu'ache pa'iche masicuhamu chu'u, Dios chũ'usi'e re'oja'chere asani.

¹⁴ Iere masime mai: Moisés tocha jo'kasi'e Dios Rekochoji chũ'usi'ea'me, maipi Repau chiiche re'oja'che cho'ojũ paaru chini. Chu'uta'ni chu'ure cho'ouache'te cho'oku vati chũ'uñe cho'okumũ. ¹⁵ Vesumu chu'u cho'оче. Chu'ure cho'ouache re'oja'che cho'oma'kua'mu. Chu'u cho'ocuhecheta'ni cu'ache cho'okumũ. ¹⁶ Chu'u cu'ache cho'оче'te cuhekũjekũ iere masimu chu'u: Moisés tocha jo'kasi'e jã'aja'ñe cho'оче'te ũsechejekũ rua re'oja'imũ. Ũcuarepare chũ'umu. ¹⁷ Chu'u cu'ache cho'оче chu'ure cho'ouachema'mu. Cu'ache cho'ocuhemu chu'u. Jã'ata'ni chu'u rekocho chuta'a cu'ache pa'iu chu'uni cu'ache cuasokuna jã'aja'ñe cho'omu chu'u. ¹⁸ Iere masimu chu'u: Chu'uchi'a te'eu pani jmamakarũjẽ'e re'oja'che pa'ima'mu, chuta'a chu'u rekocho cu'ache paaku. Rua re'oja'che cho'ora chiiku'teta'ni cho'ocu'amu chu'ure. ¹⁹ Re'oja'che cho'ora chinijẽ'e cho'oma'mu chu'u. Cu'ache cho'omanera chini ũcua cho'omu chu'u. ²⁰ Chu'upi cu'ache

cho'ochete cuheto chũ'ure cho'ouamañea'me. Chũ'u rekocho chuta'a cu'ache pa'iu chũ'uni cu'ache cuasokuna jã'aja ñe cho'omu chũ'u.

²¹ Si'arumu ija'che pa'iku'mu chũ'u: Re'oja'che cho'ora chiikuta'ni ũcua cu'ache cho'okũ'mu chũ'u. ²² Diopi chũ'ũna Moisés tocha jo'kasi'ere chũ'u rekochoji raa chiiu cho'ora chiimu chũ'u. ²³ Jã'ata'ni chũ'u rekocho chuta'a cu'ache pa'iu'na jachaku cu'ache cho'omu chũ'u. Si'arumu chũ'u rekocho cu'ana'me raa cavamu. Cu'api cajejanisouna re'oja'che cho'ocua'mu chũ'ure. ²⁴ ¡Raa cu'amũ chũ'ũva'ure! Cu'achi'a cho'okũjekuna Dios chũ'ure cuhekũ sũjoja'mũ. ¿Neepi chũ'ure cho'okaijanaañe? Raa oimu chũ'u. ²⁵ ¡Jã'ata'ni cho'okaiku pa'imũ! Diopi chũ'ũna Maire Paaku Jesucristoji cho'okaimũ chũ'ure. Jã'ajekuna raa pojokũ Diore, "Re'orepamu", chiiu pa'imũ chũ'u.

Chũ'u i'kasi'e ija'chea'me: Chũ'u rekocho Dios chũ'ũñe peore cho'ora chiimu chũ'u. Jã'ata'ni Diopi cho'okaima'to chũ'u rekocho chuta'a cu'ache pa'iu'na cho'ocua'aja'mu chũ'ure.

8

Dios Rekochoji cho'okaiuna re'oja'che pa'iche'te i'kamũ

¹ Jã'ajekuna chura Jesucristo chẽa paanare Diopi, "Re'onaa'me ina", chiiuna, cu'ache cho'osi'e ro'iche peomu. ² Apepumu chũ'ure cu'achechi'a cho'omasikuna cuhekũ sũjosi'kuamũ Dios. Churata'ni Jesucristo cho'okaisi'ejekuna ũcua'uni cuasaku jovouna Dios Rekochoji cho'okaiuna ũcua'una'me

re'oja'che ja'me pa'imɔ chɔ'u. ³ Dios maire re'oja'chere chũ'usi'kua'mɔ, maipi re'oja'che cho'ojɔ Ũcuau'na'me paapɔ chini. Jã'ata'ni maire re'oja'che cho'ocu'asi'kua'mɔ, vatipi maini paakuna. Jã'aja'ñe pa'inani Dios Repau Mamaku'te raosi'kua'mɔ, mai cu'ache cho'onaja'itani jmakarujẽ'e cu'ache cho'oma'ñe pa'iu mai cu'are jũni ro'ikaau chini. Diopi chũ'uuna mai cu'are Jesupi jũni ro'ikakuna maire pe'ruche cuhasosi'kua'mɔ Dios. Jã'ajekuna chura maire Repau'te ja'me re'oja'che pa'ire'omɔ. ⁴ Jã'aja'ñe Dios maire cho'okaisi'kua'mɔ, mai te'ena meñe cu'ache cuasajɔ cho'ochete cho'oma'ñe pa'ijɔ, Ũcuau Rekochoji cho'okaiuna Repau chũ'uñe'te cho'ojɔ paapɔ chini.

⁵ Pãi repana rekoñoã cu'ache cuasachechi'a cho'ona repanare uachechi'a cuasajɔ cho'ome. Pãi Dios Rekocho chũ'uñe'te cuasajɔ cho'onata'ni Dios chiiche'te cuasajɔ cho'ome. ⁶ Pãi repana rekoñoã te'ena cu'ache cuasajɔ cho'onare cuhekɔ sɛjomɔ Dios. Dios Rekocho chiiche cuasajɔ cho'onata'ni Repana'me si'arumɔ re'oja'che pa'ijanaa'me. ⁷ Repanare cu'ache cho'ouachechi'a cuasana Dioní cuhejɔ Repau chũ'uñe cho'oma'me. Chekurumɔ Repau chũ'uñe cho'oñu chiitojẽ'e ũcua cho'ocu'ara'amɔ repanare. ⁸ Pãi repana rekoñoã cu'ache cuasachechi'a cho'ona repanare uachechi'a cho'ojɔ Diore pojovesume. Jã'ajekuna repanare pojoma'mɔ Dios.

⁹ Musanukonata'ni, Jesucristo chẽa paanajejɔ

Dios Rekocho'te paajũ Repaũ chiiche'te cuasajũ m̄sanũkona cu'ache cuasache cho'oma'me. Pãi Dios Rekocho peonata'ni Jesús neenama'me.

¹⁰ M̄sanũkonare cu'ache cho'ojũna cuhekũ s̄josi'kua'mũ Dios. Jã'ata'ni Jesucristo'te jovosinajejũ Ñcuauña'me jũ'isinaja'ñe pa'ijũna Diopi m̄sanũkonani cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasakũna Ñcuauña'me re'oja'che pa'ire'omũ m̄sanũkonare chura.

¹¹ Ñcuachi'a Jesure jũniso tãcojñosi'kure Vasosi'kũ Dios Rekochoji ja'me pa'iu cho'okaija'mũ m̄sanũkonare, jũnisosirũmũ vajũrani mamaca'nivũãre koo paaajũ chini.

¹² Asarepaajũ'ũ, chu'ũ majapãijana. Dios Rekochoji ja'me pa'imũ maire. Jã'ajekũna maire cho'ouache cu'ache cho'ojũ pa'imaneñu mai.

¹³ M̄sanũkonare uachechi'a cuasajũ cho'ojũ pa'ito cuhekũ s̄joja'mũ Dios. Jã'ata'ni Dios Rekochoji cho'okaiũna m̄sanũkonare cu'ache cho'ouache'te jo'kasoni Diona'me si'arũmũ re'oja'che pa'ijanaa'me m̄sanũkona.

¹⁴ Dios Rekocho chu'ũñe cho'ona ñcuauũko Dios chĩia'me. ¹⁵ M̄sanũkona Jesucristo'te jovorũmũ Dios Repaũ Rekocho'te ñsisi'kua'mũ, m̄sanũkonapi, "Repaũ chĩia'me mai", chijũ masia'jũ chini. Aperũmũ cu'achechi'a cho'omasisinaa'me m̄sanũkona. Churata'ni Repaũ chĩijejũ re'oja'che pa'imasime. Jã'are masijũ vajuchũma'me m̄sanũkona, cu'ache cho'osi'e ro'imanejanajejũ. Repaũ Rekochoji cho'okaiũna, Repaũ chĩijejũ, "Ja'kũ", chiime m̄sanũkona Repaũ'te. ¹⁶ Repaũ Rekochoji mai rekoñoãna kuakũna, "Dios chĩia'me mai",

chiime. ¹⁷ Repaᵛ chīijejuna Dios rᵛa re'oja'che īsija'mᵛ maire, mai a'chᵛre Jesucristo'te īsisi'eja'che. Icheja cheja pa'irᵛmᵛ Dios chīijejᵛ mai a'chᵛ Jesucristo cu'ache cho'ocojñosi'eja'che cho'ocojñome mai. Na'a pa'isirᵛmᵛta'ni Repaᵛ pa'ichejana sani Repaᵛ pa'icheja'che re'oja'che pa'ijanaa'me mai.

Dios maire si'ache re'oja'che īsijachere kᵛamᵛ

¹⁸ Chura sᵛmava'na pa'imᵛ mai cu'ache cho'onajejᵛ. Na'a pa'isirᵛmᵛta'ni Dios maire chekᵛna ñajᵛte re'oja'chechi'a pa'inare cho'oja'mᵛ. Re'oja'che pa'ijuna Dios maire rᵛa pojoja'mᵛ. Jā'ajekᵛna irᵛmᵛ pa'iche cuasamañe na'a pa'isirᵛmᵛ pa'ijachere cuasakᵛ pojomᵛ chᵛ'ᵛ. ¹⁹ “Reparᵛmᵛ na'mi tī'aa'kᵛ”, chijᵛ cha'ame ũcuanᵛko Dios cho'osina, Repaᵛ chīi pa'ijachere masiñu chini. ²⁰ Pāipi cu'ache cho'orena Dios chᵛ'ᵛsi'e cu'ache si'ache pa'imᵛ chura. Peore si'asochᵛ pa'imᵛ. Jū'iñᵛ pa'imᵛ. Ñañañᵛ pa'imᵛ. Rupᵛ pa'ima'mᵛ jā'a; Dios chᵛ'ᵛsi'ea'mᵛ, pāi cu'ache cho'osi'e ro'i. Repaᵛ chiisirᵛmᵛjatᵛ'ka jā'aja'ñᵛ pa'ija'mᵛ icheja cheja. ²¹ Jā'ata'ni na'a pa'isirᵛmᵛna Repaᵛ chᵛ'ᵛsi'e cu'ache peore sᵛjoja'mᵛ Dios. Si'asochᵛ peoja'mᵛ. Jū'iñᵛ peoja'mᵛ. Ñañañᵛ peoja'mᵛ. Re'oja'chechi'a pa'ija'mᵛ. Dios Repaᵛ chīi re'oja'chechi'a pa'inare cho'orᵛmᵛna Repaᵛ cho'osi'e peore si'ache re'oja'che care'vasoja'mᵛ. ²² Dios chᵛ'ᵛsi'e cu'a peore irᵛmᵛjatᵛ'ka ũcua cu'amᵛ, romio'te chīi jñaapi'rako'te asicheja'che. Jā'are masime mai. ²³ Ūcuachi'a mai rekoñoāre Dios Rekochoji apecare'vakᵛna

reparumupi na'mi tĩ'aa'kũ chini cha'ame mai, chuta'a cu'ache pa'ijũ oijũ. Reparumũ Dios maire Repaũ chĩi re'oja'chechi'a pa'inare cho'oja'mũ. ²⁴⁻²⁵ Maire re'oja'chechi'a pa'inare Dios cho'ojachere cuasajũ Jesucristoni jovosinaa'me mai, Ũcuauña'me si'arumũ re'oja'che pañu chini. Re'oja'chechi'a pañu chini cha'ame mai, rekoñoõpi chuta'a cu'ache pa'iuña. Mai chuta'a paa ñama'ñejekũna cha'ame mai. Pãi repaana paa ñañe cha'ama'me. Diopi cho'okaiũna pojojũ cha'ame mai.

²⁶ Ũcuachi'a pa'ivesunare Dios Rekochoji cho'okaimũ maire. Mai rekoñoõ cuasache'te maipi Dioni kuavesuto Repaũ Rekochoji kuakaimũ maire. Mai chu'opi Diore sēevesuche Repaũ Rekochoji sēekaimũ. ²⁷ Dios mai rekoñoõ pa'iche masimũ, ũcuachi'a Repaũ Rekocho cuasache. Jã'ajekũna Repaũ Rekocho Diorechi'a asare'ocheji Repaũ chiiche'te sēekaimũ maire Repaũ chēa paanare.

Dios Repaũ'te cuasanare maire re'oja'che cho'okaija'mũ na'a rũa pa'imasia'jũ chini

²⁸ Iere masime mai: Re'oja'che paapu chini Dios chēasinare Repaũ'te cuasanare maire si'ache ti'jñeñe Repaũ cho'oche'me, maipi si'arumũ na'a rũa re'oja'che pa'imasia'jũ chini. ²⁹ Maire teana apereparumũna masicojñonare ija'che i'kaasomũ Repaũ: "Repaana chu'u Neekũ pa'icheja'che re'oja'che paapu. Chu'u Chĩi charo cakujekũ chu'ure cuasana ũcuauũko majaa'chu paaũ", chini cuasaasomũ Dios maire. ³⁰ Apereparumũna maire masikũ

chēasi'kua'mu Dios. Maire Repau chēasinare cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasamu. Jā'aja'ñe cuasacojñonajejuna re'oja'chechi'a pa'inare cho'oja'mu Repau maire, Repau Mamaku pa'icheja'che re'oja'che paapu chini.

³¹ Jā'are masiju ija'che cuasame mai: Maini Diopi oia maire cuhenare cajejaimu. ³² Repau Mamaku'te ũsema'ñe rupu ĩsisi'kua'mu, maini ũcuanukore jūni ro'ikaa chini. Mamaku'te ũsema'ñe ĩsisi'kujeku ũcuachi'a ũsema'ñe re'oja'chere si'ache rupu ĩsija'mu Repau maire. ³³ Diopi maini cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasakuna maire Repau chēasinajejuna chekuna mai pa'iche ña cuheju cu'ache i'kacheta'ni asamaneja'mu Repau. ³⁴ Diopi maire, “Re'onaa'me ina”, chiito, ¿neepi maire, “Cu'ache cho'osinaa'me ina”, chiijanaa'ñe? Jesucristo maire jūni ro'ikani jo'e vajurani pa'ia Diore kueñe wajajutu cakā'kore ñu'ia sēekaimu maire. ³⁵ Jesucristo jmamakarujē'e cuhama'ñe cuasamu maire. Maire ruarepañoa cu'ache cho'ocojñoto oimu Repau. Maire cu'ache si'arumu ti'jñeto oimu Repau. Maipi Repauni cuasajuna pāipi maini cu'ache cho'oto oimu. Āu peova'na pa'ito oimu Repau. Maipi chūova'na pa'iju kãña peoto oimu. Maire asivajuchuache pa'ito oimu Repau. Pāipi maini vanisoñu chiitojē'e oimu Repau maire. ³⁶ Ija'che kumamu Dios chu'o aperumu tocha jo'kasi'e:

Mu'uni cuasajuna chukuna'te pāi si'arumu vanisoñu chiime.

Ovejawa'nare vanisōjawa'nare cuasacheja'che
 cuasajũ chũkũna'te rũa cu'ache cho'ome
 repaña,

chiimũ. ³⁷ Jã'aja'ñe cho'ocojñonata'ni, Diopi
 maini oiũna Jesucristo cho'okaisi'ejekũna
 Repaũji cho'okaiũna kokana cava caje-
 jaicheja'che maipi Repaũ'te cuasache'te
 ũhamapũ na'a rũa re'oja'che pa'ime mai.
³⁸⁻³⁹ Iere masimũ chũ'ũ: Jesucristo chẽa
 paanajejũna Dios maire rũa chiimũ. Maipi
 jũnisoto ũcua cuhama'ñe cuasamũ Repaũ
 maire. Maipi rũa jeerũmũ vajũna pa'itojẽ'e
 ũcua cuhama'ñe cuasamũ Repaũ maire.
 Angeleji ũseñũ chiitojẽ'e, cuhama'ñe cuasamũ.
 Chekũrũmũ vatipi ũseñũ chiitojẽ'e, cuhama'ñe
 cuasamũ maire. Pãi chũ'ũnapĩ ũseñũ
 chiitojẽ'e, cuhama'ñe cuasamũ Repaũ. Chura
 cho'ochena'me na'a pa'isirũmũ cho'ojachejẽ'e,
 cuhama'ñe cuasamũ. Jesucristo chẽa
 paanajejũna Dios maire cuhama'ñe cuasamũ,
 maipi cũnaũmũ pa'ito ũcuachi'a cheja pa'itojẽ'e.
 Cuhama'ñe cuasamũ Repaũ maire Repaũ
 cho'osina te'eũjẽ'e jujama'ñe ũseñũ chiitojẽ'e.

9

Dios Israel jojosinare chẽa paache'te kũamũ

¹ Jesucristo neekũjekũ jorema'ñe ũcuarepare
 i'kamũ chũ'ũ. Ũcuaja'che Dios Rekochoji chũ'ũ
 rekochoa kũakũna ũcuarepare kũamasimũ
 chũ'ũ. ² Chũ'ũ majapãire chũ'ũ rekochoji
 judiõpãire si'arũmũ oiũna rũa sũma'mũ
 chũ'ũre. ³ Chũ'ũre cho'ore'oto Jesucristo'te

ja'me pa'ima'ñe vati toa sani uuku repa na cu'ache cho'osi'e ro'iku pasa chiira'amũ chũ'u, chũ'u majapãipi Ûcuauña'me paaru chini. ⁴ Mai judiõpãi aipãire Israel jojosiñajẽna Moisés pa'irumũ Repau chĩ paaru chini chẽa ja'me pa'iu rua Miakũji ija'che i'kaasomũ Dios: "Mũsanũkonapi chũ'u chũ'uñe'te cho'oto ja'me pa'iu cho'okaija'mũ chũ'u", chiniasomũ Dios. Repau chũ'uñe'te tochaa'kũ chini chũ'uasomũ Dios Moiserẽ, tocha paaku repanani che'chokũna asa chẽa pa'imasia'ju chini. Repau vu'ena chi'i Repauni pojochẽ jo'kaasomũ. Repanare Repau cho'okaijache kũasomũ Repau Dios mai judiõ aipãi. ⁵ Israel mamachĩ chũkũna aipãia'me. Ûcuaja'che Cristo, pãiu ainee Israel jojocojñosi'kua'mũ. Ûcuauji Cristo Diao'mũ. Peore chũ'ukũjekũ si'arumũ pojocojñokũ'mũ Repau. Jã'aja'ñe paau.

⁶ Dios Repau i'kasi'e jorema'ñe Israelpãi cho'okaimũ. Jã'ata'ni ùcuauko Israel jojosiña Diopi ñato repa na rekoñoã Israelpãirepama'me. ⁷⁻⁹ Ija'chea'me: Abraham jojosiña ùcuaukore chẽama'mũ Dios. Abrahamre ija'che i'kaasomũ Dios: "Jo'e ùsurumũ chũ'u jo'e rani ñato chĩire paaja'mo Sara", chiniasomũ. Dios i'kasi'kũ jojosiña Dios chẽasinachi'aa'me, Sara mamakũ jojosiña. Abraham jojosiña aineesina ùcuauko Dios chẽasinachi'ama'me. Ûcuachi'a Dios ija'che i'kaasomũ repau'te: "Mũ'u jojosiña ùcuaukore chẽama'ñe Isaac jojosiñarechi'a chẽa paaja'mũ chũ'u", chiniasomũ Dios Abrahamre.

10 Jã'ata'ni Isaac jojosina ũcuanũko Dios chẽasinama'me. Repau rũjo Rebeca chĩ teana ka'chanare jñaaasomo, mai aipãiu Isaac chĩ, Esauna'me Jacob. 11 Chuta'a repanare jñamarũmu repana cu'achejẽ'e cho'oma'ñe re'oja'chejẽ'e cho'omarũmu repau cho'ojache cuasama'kũta'ni Repau'te uache cho'ora chini Jacobni chẽaasomu Dios. “Repau aineesirũmu soija'mu chu'u repau'te, chu'u neeku paau chini”, chiniasomu Dios. 12 Jã'aja'ñe cho'ora chini puka'kore Rebeca'te ija'che i'kaasomu Dios: “Cho'jeu pa'ijau majaa'chũni chũ'uja'mu”, chiniasomu. 13 Na'a pa'isirũmu Diopi i'kauna ija'che tocha jo'kaasome pãi: “Jacobni chiũ Esaureta'ni chẽacuhesi'kũa'mu chu'u”, chiniasomu Dios.

14 Jã'ajekũna, ¿“Jã'aja'ñe cho'okũ ũcuarepa cho'omanesi'kũa'mu Dios”, chiiche mai? ¡Pãame! ¡Jã'aja'ñe i'kamanaa'me mai!

15 Moiserere ija'che i'kaasomu Dios: “Chu'ure uanarechi'a oija'mu chu'u”, chiniasomu.

16 Dios Repau'te oiuanarechi'a oiũ chẽamu. Jã'ajekũna pãi, “Dios chũ'uñe'te cho'oja'mu chu'u, Diopi chu'ũni chẽaa'ku chini”, chiiju cuasana ũcuarepa cuasamanaa'me. 17 Aperũmu tochasi'e Dios chu'o Repau chiiche cho'ora chini Repau'te uanare chẽa'ñe'te ija'che kuamu:

Egipto canare chũ'ũku'te ija'che i'kaasomu Dios,
Israelpãi cu'ache cho'okũ'te:

“Chu'upi mu'ure pãi chũ'ũku'te jo'kasi'kũa'mu,
mu'upi repanare cu'ache cho'okũna

chu'upi re'oja'che cho'okaiũna chu'u
cho'omasiche'te pãipi masia'ju chini,

ũcuaja'che pãi si'achejñaruã pa'ina chu'u
pa'iche'te asa masia'ju chini", chiniasomũ
Dios repau'te,

chiimũ. ¹⁸ Jã'ajekũna Dios Repau'te oiuanare
oimũ. Ũcuaja'che Repau'te oiuananare cu'ache
ti'jñeñe cho'omũ, repanare uache cu'ache
cho'ojũ Repau'ni na'a ruã cuhea'ju chini.

¹⁹ Chekurũmũ mu'u chu'ure ija'che sēmũ:
"Jã'aja'ñe pa'ito, ¿je'se pa'iana pãiu'te,
'Cu'ache cho'omũ', chiikũ Dios? Diopi
Repau'te uache cho'oto, ¿neepi Dios cho'оче
ũsejanaa'ñe?", chiimũ. ²⁰ Jã'aja'ñe i'kaku'te

ija'che i'kaja'mũ chu'u: ¿Jeeja'iujekũ mu'ure
Cho'osi'kũre Diore ke'rekũ mu'u? Pãiu'mũ
mu'u. Churupũji i'kamasini reparũ tũosi'kũre
ija'che i'kamanera'amũ: "¿Je'se pa'iana
mu'u chu'ure ija'ipũ tũou?", chiimanera'amũ.

²¹ Toto tũokũ'te repau'te uache tũore'omũ.
Churupũ ruã re'oja'ipũ tũouato tũore'omũ
repau'te, pãipi ña, "Masiu'mũ ikũ", chiapũ
chini. Ũcuachi'a cu'amajñaruãre mañara
chini ũcuate'eca'repũji cu'ara'pũruã tũouato
tũore'omũ repau'te.

²² Diore ũcuaja'che toto tũokũ'te ũcuauache
tũore'очеja'che Repau'te uache cho'ore'omũ.
Jã'ajekũna maire Repau' cho'osinajekũna
Repau'te uache cho'okũ pãi cu'ache
cho'osi'ere pe'rukũ ro'iche chũ'uñena'me
Repau' cho'omasiche cho'o ñora chini
chuta'a cho'oma'ñe cha'amũ Repau', pãi
Repau'te pe'rucojñona sējouato, sējore'onare.

²³ Ũcuachi'a Repau' oim chēasinapi cu'ache

cho'ochē ũhaso Repauni cuasaju jova'ju chini cha'amũ, re'oja'chechi'a pa'inare cho'ona pãipi ña, "Peore masimũ Dios", chijũ masia'ju chini. Jã'ajekuna aperumũ Repaũ i'kasi'ere cho'ora chini Repaũ pe'runare cu'ache cho'oma'ñe cha'amũ. ²⁴ Jã'aja'ñe cho'ora chini Dios maire soisi'kua'mũ, joopoãchi'a, judíopãina'me judío peonare. ²⁵ Diopi i'kakuna ija'che tocha jo'kaasomũ Oseas:

"Pãi chũ'ũ neena pa'imatesinare,
 'Chũ'ũ neenaa'me ina', chijja'mũ chũ'ũ.
 Chũ'ũ cuhesivãjũpãire, 'Ivãjũre chiimũ chũ'ũ',
 chijja'mũ.

²⁶ 'Mũsanũkona icheja cana chũ'ũ neenama'me',
 chiisicheja canare,
 'Chũ'ũ Si'arumũ Pa'iku chĩia'me mũsanũkona',
 chijja'mũ chũ'ũ", chiisi'kua'mũ Dios,
 chiimũ Oseas tocha jo'kasi'e. ²⁷ Isaías Israelpãire
 Dios chũ'ore chũ'vakũ ija'che i'kaasomũ:
 Israel jojosinare chiara mejavũ me-
 jara'karũãjanũko jainũko pa'inareta'ni
 te'eva'nare oiũ

chẽa paakũ Repaũ pa'ichejana saja'mũ Dios.

²⁸ Repaũ i'kasi'e jorema'ñe peore na'mi
 cho'oja'mũ Repaũ icheja pa'inare,
 chinasomũ Isaías. ²⁹ Aperumũ repaũ Isaías
 ija'che i'kaasomũ:

Dios, cãnaumũ pa'inare ũcuanũkore Chũ'ũku,
 maire Israelpãi te'eva'nare jujama'to
 Sodoma vũ'ejoopo canana'me Gomorra
 vũ'ejoopo cana cu'ache cho'ocojñõñeja'ñe
 cho'ocojñõra'ame mai.
 Israelvãjũpãi peora'ame,

chiiche tocha jo'kaasomꞥ repaꞥ Isaías.

Israelpāi Jesucristo repanare cho'okaisi'e jachache'te kꞥamꞥ

³⁰ Jǎ'ajekꞥna ija'chea'me: Diopi Repaꞥ'te cuhesinani judío peonare cho'okaiꞥna chura Repaꞥni cuasajꞥna cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasamꞥ. ³¹ Jǎ'ata'ni Israelpāi, Diona'me pañu chini Repaꞥ chũ'usi'ere cho'oñu chiinata'ni cho'omarꞥna repanare pojoma'mꞥ Dios. ³² Repana judíopāi Repaꞥ chũ'ꞥ jo'kasi'ere cho'oñu chiime, Diopi repana cho'oche'te ña pojoa'kꞥ chini. Jǎ'ata'ni repanani oiꞥ Repaꞥ rupꞥ cho'okaisi'ere jachajꞥ cacu'asosinaa'me repana. Pāi ma'a saijꞥ catarꞥna tota tǎiñeja'ñe repanare rani Cho'okaisi'kꞥni cuhejꞥ cho'osome repana. ³³ Dios chꞥ'o aperꞥmꞥ tocha jo'kasi'e ija'che jǎ'are kꞥamꞥ:

Catarꞥ pāipi tota tǎarꞥ chini ma'ana ũhañeja'ñe chꞥ'ure cho'oche cho'okaikꞥ'te Jerusalén vꞥ'ejoopona raoja'mꞥ chꞥ'ꞥ.

Raoꞥna Repaꞥ'te cuhejꞥ cacu'asojanaa'me pāi. Jǎ'ata'ni pāi ũcuatꞥna chꞥ'ꞥ Raojaꞥre cuasani pojojꞥ pa'ijanaa'me, repanare si'arꞥmꞥ cho'okaiꞥna, chiimꞥ Dios chꞥ'o.

10

¹ Asarepajũ'ꞥ, chꞥ'ꞥ majapāijana. Chꞥ'ꞥ rekocho ija'che chiiꞥ Diore sēemꞥ chꞥ'ꞥ: “Chꞥ'ꞥ majapāi Israelpāi si'arꞥmꞥ mu'una'me re'oja'che paarꞥ”, chiimꞥ chꞥ'ꞥ. ² Repana pa'iche re'oja'che kꞥamꞥ chꞥ'ꞥ; Dios chiiche'te cho'oñu

chiime repaña. Jã'ata'ni Dios chiirepache cho'oñu chiinata'ni vesujũ cho'oma'me repaña. ³ Pãi cu'ache pa'ina Dios re'oja'chechi'a pa'inare care'vakaiche'te cuhejũ cho'okaicojñoma'ñe repañachi'a cho'ocheji re'oja'che pañu chiime repaña, Dios jo'kasi'ere cuhejũ. ⁴ Aperumũ pãi re'oja'che pañu chiinare Diopi chũ'ũna Moisés tocha jo'kasi'ere peore cho'oche paniasomũ. Chura jã'aja'ñe cho'oche peomũ ija'che cho'osi'ejekũna: Pãire chũ'ũa'kũ chini Dios Raosi'kũ Jesucristoji cho'okaisi'kũa'mũ maire, Repaũ'te cuasanani ũcuaukore re'oja'chechi'a pa'inare cho'ora chini.

⁵ Aperumũ ija'che tochaasomũ Moisés, pãi Dios chũ'ũ jo'kasi'ere cho'oju Diopi ñato re'oja'che pañu chiina pa'iche'te kuakũ:

Pãi Dios chũ'ũ jo'kasi'ere peore masi cho'ona ũcuauña'me si'arumũ re'oja'che pa'ijanaa'me, chiimũ. Jã'ata'ni pãi te'eujẽ'e Dios aperumũ chũ'ũ jo'kasi'e peore masi cho'omanaa'me.

⁶ Diopi ñato mai Repaũ'te cuasanata'ni re'onaa'me. Diore cuasanare Repaũ'te re'oja'che ja'me pa'iche che'choche ija'che kuamũ:

Ija'che cuasamanejũ'ũ:

“¿Neepi cunaumũ mũni maire Cho'okaijaure Cristo'te casajanaa'ñe?”

⁷ ũcuachi'a ija'che cuasamanejũ'ũ:

“¿Neepi jũ'isina pa'icheja caje Cristo'te vaso etuajanaa'ñe?”

chiimũ. Repaũ Jesucristo chejana caje pa'iu jũni vajuranicuhasi'kũa'mũ. Jã'ajekũna jã'aja'ñe cuasache chiima'mũ. ⁸ Dios chũ'o ija'che kuamũ:

Mʉsanʉkona rekoñoõpi Dios chʉ'ore
asamasiuache cuasato masire'omʉ.

Õcuare asa cuasajʉ cutujʉ pa'ime mʉsanʉkona,
chiimʉ. Dioni cuasaa'jʉ chini mai
chʉ'vachʉ'oa'me jã'a. ⁹ Mʉsanʉkonapi
Jesucristo'te jũniso tãcojñosi'kure Dios vaso
etosi'ere masi cuasajʉ, "Jesucristo Dios Mamakʉ
chʉ'ure Paakʉ'mʉ", chiijʉ rekoñoõpi cuasani
Dios pa'ichejana saijanaa'me. ¹⁰ Ija'chea'me:
Dios Repaʉ'te masi cuasanare re'oja'chechi'a
pa'inare cho'omʉ. Dioni masi cuasajʉ,
"Jesucristo Dios Mamakʉ chʉ'ure paakʉ'mʉ",
chiijʉ rekoñoõpi cuasana Dios pa'ichejana
saijanaa'me.

¹¹ Dios chʉ'o aperʉmʉ tochasi'e ija'che kʉamʉ:
Pãi Repaʉ'te cuasanare õcuarepa cho'oja'mʉ
Dios, pãire cacʉ'omanera chini,
chiimʉ Dios chʉ'o. ¹² Diopi ñato judíopãina'me
judío peona õcuate'epãia'me. Õcuate'eʉji
õcuankore Paakʉ, Repaʉ'te sēenare karama'ñe
ĩsimʉ Repaʉ. ¹³ Õcuaja'che Dios chʉ'o ija'che
kʉamʉ:

Diore cuasajʉ sēena Repaʉ pa'ichejana sai-
janaa'me,
chiimʉ. ¹⁴ Jã'ata'ni Repaʉ'te cuasamaneni,
¿je'se sēejanaa'ñe? Õcuachi'a, ¿je'se cuasa-
janaa'ñe Repaʉ pa'iche asamaneni? Õcuachi'a,
¿je'se asajanaa'ñe Dios chʉ'o chʉ'vana peoto?
¹⁵ Õcuachi'a, ¿je'se chʉ'vajanaa'ñe Dios chʉ'o
chʉ'vanare Saokʉji peoto? Dios chʉ'o aperʉmʉ
tochasi'e ija'che kʉamʉ:

Dios chũ'o re'oja'che mai asamanesi'ere kũana
 raito rũa re'omũ,
 chiimũ.

¹⁶ Jã'ata'ni pãĩ ãcuarepanũko Dios chũ'o
 re'oja'che asa chẽama'me. Isaías tochasi'e ija'che
 kũamũ:

Chũ'ũre Paakũ, mai chũ'vachũ'ore jachajũ
 cuasama'me pãĩ,

chiimũ. ¹⁷ Jã'ajekũna ija'chea'me: Jesu-
 cristo pa'iche'te kũajũna asa chẽanachi'a Diore
 cuasame.

¹⁸ Jã'ajekũna te'eũ ija'che cuasakũ i'kamũ
 chũ'ũ: Chekũrũmũ Dios chũ'o asamanacosome
 repaña Israelpãĩ. Jã'ata'ni asasinaa'me repaña.
 Dios chũ'o tochasi'e repaña asasi'e ija'che kũamũ:
 Repaña si'achejũarũã so'ña ku'ijũ chũ'vajũna
 repachejũna pa'ina asaasome,

chiimũ. ¹⁹ Jo'e te'eũ ija'che cuasakũ i'kamũ
 chũ'ũ: Chekũrũmũ Israelpãĩ masi asamanaco-
 some. Charo tochasi'kũ Moisés ija'che kũamũ
 jã'a:

Chũ'ũ, Dios, judío peonare chũ'ũre cuhenare
 rũa vesũnare chũ'ũni cuasaa'jũ chini
 cho'okajja'mũ.

Jã'aja'ñe cho'oũna mũsanũkona judíopãĩ ña
 pe'rujanaa'me repanare,

chiimũ repaũ tochasi'e. ²⁰ Na'a pa'isirũmũna
 Isaías vajũchũma'ñe Dios chũ'o i'kakũ tochasi'e
 ija'che kũamũ:

Chũ'ũ chũ'o asaneemanesinapi asa
 chẽajanaa'me.

Õcuaja'che chũ'ũre sẽemanesinani i'kaja'mũ
 chũ'ũ,

chiimũ. ²¹ Israelpãi pa'iche'te kuaku ija'che tochaasomũ Isaías:
 Chũ'ure, Diore, cuheju jachana chũ'uni cuasaa'ju chini
 si'arumũ re'oja'che cho'okaiku'teta'ni ũcua jachame,
 chiimũ repaũ tochasi'e.

11

Teana aperumna, "Chũ'ũ neenaa'me ina Israelpãi", chiiũ chēaasomũ Dios

¹ Jo'e te'eũ cuasaku i'kamũ chũ'ũ. ¿Chekurumũ Dios Repaũ neenare Israelpãi jo'kasomũ? ¡Pãamũ; jo'kamanesi'kuamũ! Chũ'ure chēa paamũ Repaũ, Israelpãiu'te, Abraham jojosi'kũre. ũcuaja'che Benjamín jojosi'kũjekũ ũcuate'epãiu'mũ chũ'ũ. ² Teana aperumna, "Chũ'ũ neenaa'me ina Israelpãi", chiiũ chēaasomũ Dios. Jã'ajekũna irumũjatũ'ka repanare jo'kasoma'ñe paamũ Repaũ. Dios chũ'o Elías cho'osi'e kũache asacosome m̄sanukona, Dioni i'kakũ, Israelpãire repaũ cu'ache i'kasi'e. Ija'che i'kaasomũ repaũ:
³ "Chũ'ure Paaku, Israelpãi mũ'ũ chũ'o kũanare vanisõju mũ'ure ĩsisimajñaruã uochejñajē'e ñañosõme. Chũ'ũchi'a chuta'a chuenisõma'ñe pa'imũ. Jã'ata'ni chũ'ure ũcuachi'a repaũ vanisõñu chiime repaũ", chinasomũ repaũ.
⁴ Chikũna Dios ija'che i'kaasomũ repaũ'te: "Mũ'ũchi'a chũ'ure te'eũ pojoma'mũ. Ũmũpãi siete milrepanare paara chini chēasi'kuamũ chũ'ũ, rupũ tũosiva'ure Baal'te pojojũ ro're pũmanarechi'a", chinasomũ Dios. ⁵ Irumũ

ũcuaja'che Dios paara chini oiũ chēasina Israelpāi te'eva'naa'me. ⁶ Dios maire oiũ chēasi'kua'mũ. Mai re'oja'che cho'osi'e ro'ima'mũ jã'a maire chēasi'e. Mai re'oja'che cho'osi'e ro'ire chēaru Repaũ oiũ chēacojñosina peora'ame. Cu'ache cho'onareta'ni oiũ chēasi'kua'mũ Repaũ maire.

⁷ Jã'aja'ñejekuna Israelpāi repaana chiiche jñamanesinaa'me. Dios chēacojñosinata'ni repaana chiiche jñasinaa'me. Chekunareta'ni Dios chu'ore asa cuhejuna asa chēacu'aasomũ.

⁸ Dios chu'o tochasi'e ija'che kuamũ jã'a:

Dios repaana rekoñoãna asoma'ñe cho'oũna irũmujatũ'ka asama'ñe pa'ime.

Ña chēamanea'jũ chini repaana ñakocaãjẽ'e ñoma'ñe cho'oasomũ.

Ūcuaja'che asa chēamanea'jũ chini repaana cãjo asoma'ñe cho'oasomũ,

chiimũ. ⁹ Ūcuaja'che David tochasi'e ija'che kuamũ:

“Karama'ñe si'ache paame चुकuna”, chiijũ cuasanare cu'ache ti'jñeja'mũ.

¹⁰ Repaana ñakocaã na'ava'na pa'icheja'che pa'ijũ meñe tã'tavesũme repanare ti'jñeja'ñe.

Si'arũmũ vajuchũjũ oijũ simesinachi'a pa'ijanaa'me,

chiimũ.

Dios Israelpāi peonare chēa paache'te kuamũ

¹¹ Jo'e te'eũ cuasakũ i'kamũ chu'ũ. ¿Judíopāi ai cacu'asore? Pãame. Ūcuanapi jachajuna judío peonare Dios pa'icheja saire'omũ. Jã'aja'ñe cho'oasomũ Dios Israelpāipi ña ūcuaja'che

pa'iwakuna Jesuni cuasaa'ju chini. ¹² Jã'ajekuna judío peonare re'oja'che ti'jñemũ judíopãĩ cu'ache cho'osi'ejekuna. Jã'ata'ni judíopãĩpi Dios Mamakuni cuasaju jovoto chekunare na'a rũa re'oja'che ti'jñeja'mũ.

¹³ Jã'ata'ni musanukonare judío peonare chũ'o i'kache paamũ chũ'ũ. Dios chũ'ure musanukonare Israelpãĩ peonani Repaũ chũ'ore chũ'vaa'kũ chini raosi'kũa'mũ. Jã'ajekuna, "Rũa re'omũ jã'a", chiimũ chũ'ũ. ¹⁴ Chũ'ũ majarpãĩpi asa chẽa musanukona cuasacheja'che Dios Mamakuni cuasaju Repaũ pa'ichejare ai sani paapũ chini jã'aja'ñe i'kamũ chũ'ũ. ¹⁵ Judíopãĩre Diopi sējouna judío peonare Ūcuauña'me re'oja'che pa'ire'omũ. Jã'ajekuna repaña judíopãĩpi Dios Mamakuni cuasaju Repaũni jovo pojocojñoni jũni vajũraisina pa'icheja'che rũa re'oja'che pa'ijanaa'me. ¹⁶ Ija'chea'me: Judíopãĩ aipãĩũ charo pa'isi'kũ Abraham Dios neekũjekuna repaũ jojosina ũcuaja'che Repaũ neenaa'me. Sũkiñũ saivũ'te Dionĩ isiru repañũ ka peore Dios neea'me.

¹⁷ Diore judíopãĩ te'ena ija'che cho'ocojñome: Olivoñũ tãsi'ñũja'ñe pa'ime repaña. Jã'ata'ni repaña Dios Mamakuni cuasacuheju olivoñũ tãsi'ñũ kare tũ'sesosikaja'che pa'ime. Jã'ajekuna musanukona judío peona Repaũni cuasaju airo olivoñũ kapi tãsi'ñũ kare tũ'seso ro'kesi'eja'che pa'ime. Jã'aja'ñejekuna ũcuate'esaiwũji aineesi'ñũ pa'ikaja'che pa'iju repañũ ka pa'icheja'che re'oja'che pa'ime. ¹⁸ Jã'ata'ni, "Repanare na'a re'oja'che pa'inaa'me chũkuna", chiiju cuasamanejũ'ũ.

Jã'aja'ñe cuasani judíopãi mŭsanukonare re'oja'che cho'okaisi'ere cuasajũ'ũ. Judíopãipi pa'ijũna re'omũ mŭsanukonare. Mŭsanukona cho'okaimanesinaa'me repanare.

¹⁹ Chekurũmũ mŭsanukona ija'che i'kame: “Olivoñũ ka tũ'sesocheja'che judíopãi jo'kaso chũkũnani paamũ Dios. Jã'ajekũna chũkũna chekũka tũ'sesichejũna ro'kesi'eja'che pa'inaa'me”, chiime. ²⁰ Ūcuarepaa'me jã'a.

Olivoñũ kare tũ'sesocheja'che jo'kasosi'kũa'mũ Dios repanare Repaũ Mamakũni cuasamarũna. Mŭsanukonata'ni Repaũ Mamakũni cuasaju repana pa'ira'asi'ere pa'ime. Jã'ajekũna,

“Chekũnare na'a re'oja'che pa'inaa'me chũkũna”, chiima'ñe vajũchũju cuasaju pa'ijũ'ũ.

²¹ Judíopãi Repaũ'te jachanajejũna ña oima'mũ Dios. Mŭsanukonapi ũcuaja'che jachato ña oimaneja'mũ Repaũ. ²² Asarepajũ'ũ. Ija'chea'me:

Dios rũa re'okũ'mũ. Pãi ũcuanukore oikũta'ni te'enare cuhekũ sějomũ, Repaũ cho'okaiche cuhenare. Mŭsanukonare re'oja'che cho'okaimũ.

Jã'ajekũna Repaũ'te jo'kasoma'ñe cuasaju pa'ijũ'ũ. Mŭsanukonapi Repaũ'te cuasache'te jo'kasoru Repaũ ũcuaja'che sãi'ñe jo'kasojamũ.

²³ Jã'ajekũna judíopãipi Repaũ Mamakũ'te cuasamanesinapi cuasato olivoñũ ka tũ'seso jo'e ũcuakapi ro'kesi'eja'che jo'e chẽa paaja'mũ Dios repanare, jo'kasosi'kũta'ni. Diochi'a cho'omasiche'me jã'a. ²⁴ Mŭsanukona judío

peona airo olivoñũ kapi tãsi'ñũ ka tũ'seso ro'kesi'eja'che pa'ime. Pãijẽ'e cho'oma'ñea'me jã'a. Jã'aja'ñe cho'o olivoñũ tãsi'ñũ ka tũ'se sějoso jo'e ũcuakapi ũcuañũna ro'kecheja'che

judíopāi jo'e chēa paache na'a rua chiimũ Dios.

Dios Israelpāi ũcuanũkore chēa paajachere kũamũ

²⁵ Asarepajũ'ũ, chũ'ũ majapāijana. Dios Repau cho'ojache aperũmũ Repau kũamanesi'ere chũ'ũni kũaũna mũsanũkonani kũara chiimũ chũ'ũ masia'jũ chini, "Repanare na'a rua masime chũkũna", chijũ cuasamanea'jũ chini. Irũmũ Israelpāi jainũko Jesure cuasacuheme. Jã'ata'ni na'a pa'isirũmũ judío peona Jesure cuasaũ chiina ũcuanũko cuasajũ jovosirũmũna Israelpāi jainũko Jesure cuasajũ jovojanaa'me.

²⁶ Reparũmũ Dios Israelpāi jo'e chēa paaja'mũ. Repau chũ'o aperũmũ tochasi'e ija'che kũamũ:

Vati chēa paacojũnonare Tũakaijau Israelpāiũ
Dios Mamakũ Jerusalén vũ'ejoopoji rani
Jacob jojosinare Repau'te jachache'te ũseja'mũ.

²⁷ Chũ'ũ, Dios, repanare cho'okaija'mũ chiisi'e
ija'chea'me:

Repana cu'ache cho'osi'e chũ'ũpi tũnokaija'mũ,
chiimũ Dios chũ'o.

²⁸ Jesucristo'te cuasache kũachũ'ore asacuhejũ
judíopāi Dios cuhecojũnona pa'icheja'che pa'ime
chura, mũsanũkonapi asa chēa jovoajũ chini.
Jã'ata'ni Dios repana aipāi chiisi'kũjekũ
ũcuachi'a chiimũ repanare. ²⁹ Dios Repau

ĩsisi'e tũasomau ũcuaja'che Repau soisinare
cuhema'kũamũ. ³⁰ Aperũmũ mũsanũkona judío
peona Diore jachasinaa'me. Jã'ata'ni irũmũ
judíopāipi Dionĩ jachajũna mũsanũkonani oiũ
chēasi'kũamũ Repau. ³¹ Chura judíopāipi

mũsanũkona jachasi'eja'che jachame, Dios
paara chini chēasinata'ni. Na'a pa'isirũmũna

m̄sanukonare chura oiũ ch̄ea paacheja'che repanare jo'e oiũ ch̄ea paaja'mũ Repau. ³² Dios si'avãjupãi ũcuapa'rũvachi'a oiũ paara chiiũna judiõpãina'me judiõ peona Repauñi jachajũna repanare cu'ache cho'oũache ũsema'ñe ũcuanukore ũcuapa'rũva jo'kaasomũ. Repauñi cuasajũ jovoto oiũ ch̄ea paaja'mũ Repau repanare.

³³ Dios chũ'o aperumũ tochasi'e ija'che kũamũ: Dios rũa si'ache Masiũjekũ peore cho'omasikũ'mũ.

Pãijẽ'e vesuche'te cuasamũ Repau.

Repau cho'ora chiiche kũanajẽ'e peome, chiimũ. ³⁴ Chekũcheja ija'che kũamũ:

Pãi ũcuanukore Paakũ cuasache te'eũjẽ'e masima'me.

Repau'te ũcuanuko na'a rũa vesunajeju chũ'vanajẽ'e peome Repau'te.

³⁵ Pãipi ãsima'tojẽ'e karama'mũ Repau'te, peore paakũna.

Pãipi ũcuauache Repauñi ãsiru sãĩñe ãsiche peomũ Repau,

chiimũ. ³⁶ Masiũjekũ Dios peore si'ache cho'osi'kũamũ paara chini. Si'arumũ pojo-cojñoa'kũ Dios. Jã'aja'ñe paau.

12

Dios chiiche'te si'arumũ cuasajũ cho'oche'te kũamũ

¹ Asarepajũ'ũ, chũ'ũ majapãijana. Diopi maini oiũ re'õja'che cho'okaiũna m̄sanukonapi Repauñi masi cuasajũ cho'õajũ chini iere chũ'vamũ chũ'ũ: Diopi m̄sanukonare oiũ

paaku cho'okaiuna re'oja'chechi'a cho'oju Repau chiiche'te si'arumu cuasaju cho'okaiju pa'ijũ'u, pojoa'ku musanukonare. ² Pãi Diore cuasamana cuasache jo'kaso Dios chũ'uñechi'a si'arumu na'a rua cuasaju pa'ijũ'u. Re'oja'che pa'iche Ũcuauji jo'kauna re'oja'che pa'ijũ'u. Jã'aja'ñe pani Dios chiiche re'oja'che masijanaa'me musanukona. Repau chiiche rua re'oja'chejekuna ũcuare cho'oni pojome pãi.

³ Diopi chu'uni cho'okaiuna, iere kamu chu'u musanukonare ũcuanukore: Ũcuauji cho'okaiuna Diore cuasame musanukona. Jã'ajekuna musanukona pa'iche'te masi cuasajũ'u. Dios musanukonare Repau'te cuasache jo'karumu te'emajñarũã Repau'te cho'okaimasiche si'acairo jo'kasi'kua'mu ũcuanukore. Musanukona cho'omasiche cuasaju, "Vesume chukuna", chiiju cuasamanejũ'u. Ũcuaja'che musanukona cho'ovesuche cuasaju, "Masime chukuna", chiiju cuasamanejũ'u. ⁴ Ija'chea'me: Pãiu ca'nivũ pa'imajñarũã ũcuate'eca'nivuta'ni ruarepamajñarũã pa'imũ. Repamajñarũã si'ache cho'omasiku peore ũcuate'echi'a cho'oma'mũ. ⁵ Mai ũcuaja'che jainukota'ni Jesucristoni cuasaju Repau ca'nivuja'ñe pa'iju ũcuate'eujakuanupu'me, Ũcuate'eũ'te cuasanajeju. Ũcuachi'a ũcuate'eca'nivũ pa'imajñarũã pa'icheja'che majapãija'ñe pa'iju re'oja'che ja'me pa'ime mai. ⁶ Dios maire Repau'te ïsiuache chekunare cho'okaimasiche'te ũcuanukore si'acairo jo'kasi'kua'mũ. Diopi

pãiu'te ũcuauaku'te Repau chu'o kuamasiche
 ĩsiru Repau'te masi cuasani ũcuaja'che
 chekũnare Repau chu'o masi kuaa'ku.
 7 Chekũnare re'oja'che cho'okaimasiche
 mũsanũkonani ĩsiru chekũnare re'oja'che
 cho'okaiju pa'ijũ'u. Repau chu'o che'chomasiche
 mũsanũkonani ĩsiru si'arũmu che'choju pa'ijũ'u.
 8 Diopi cu'ache pa'inare re'oja'che chu'vamasiche
 ĩsiru si'arũmu re'oja'che chu'vaju pa'ijũ'u
 repanare. Chekũnare kuirauache ĩsiru ũsema'ne
 rua re'oja'che ĩsiju kuiraju pa'ijũ'u repanare. Pã
 chũ'umasiche ĩsiru ñamema'ne masi chũ'uju
 pa'ijũ'u. Chuova'na pa'iva'nare ña oiju re'oja'che
 cho'okaiche ĩsiru pojoju cho'okaiju pa'ijũ'u.

Jesucristo'te cuasanare chu'vache'te kuamu

9 Mũsanũkona rekoñoõpi sãĩnechi'a re'oja'che
 cuasaju cho'ojũ'u. Cu'ache cho'oche cuheju
 jo'kaso re'oja'chechi'a cuasaju cho'oju pa'ijũ'u.
 10 Majapãi oicheja'che chekũnare sãĩnechi'a oiju
 re'oja'che cutuju pa'ijũ'u. "Ina chu'ure na'a
 rua masinaa'me", chiiju, meñe cuasama'ne,
 chekũnare na'a rua cuasaju pojoju pa'ijũ'u.

11 Ñamema'ne pojoju peore cho'ore'ochetu'ka
 Maire Paakũni si'arũmu cho'okaiju pa'ijũ'u.

12 Dios cho'okaijachere cuasaju pojoju cha'aju
 pa'ijũ'u. Cu'ache ti'jñetojẽ'e jo'kasoma'ne ũcu
 cuasaju Dioni si'arũmu sēeju pa'ijũ'u.

13 Diore cuasanare repa chũcheji karato
 mũsanũkonapi repanare karache'te paani ĩsijũ'u
 repanare. So'ña pa'inaapi mũsanũkona vũ'ñana
 raito ãĩñena'me kãĩne ĩsijũ'u repanare.

14 Mʉsanʉkonare cu'ache cho'onare Dioni re'oja'chere sēekaijũ'ʉ. Pe'rujʉ, “Diopi mʉsanʉkonare cu'ache cho'oa'kʉ”, chiimanejũ'ʉ.

15 Pojojʉ pa'inare ja'me pojokaijũ'ʉ. Oiva'nare ja'me oikaijũ'ʉ.

16 Ũcuate'e cuasajʉ cavama'ñe re'oja'che ja'me pa'ijũ'ʉ. “Masinaa'me chʉkʉna”, chiima'ñe vesʉna pa'icheja'che pa'ijʉ vesʉnare ja'me pa'icuhemaneyũ'ʉ. Rʉarepa me'ñe cuasama'ñe pa'ijũ'ʉ.

17 Mʉsanʉkonare cu'ache cho'onare sãĩ'ñe cu'ache cho'omanejũ'ʉ. Ũcuachi'a pãĩ ũcuanʉko, “Cho'ore'omu”, chiijʉ cuasache si'arʉmʉ re'oja'che cho'ojʉ pa'ijũ'ʉ.

18 Chekʉnana'me re'oja'che pa'ñu chiijʉ peore cho'ore'ochetʉ'ka cho'ojʉ ũcuanʉkore re'oja'che ja'me pa'ijũ'ʉ.

19 Chʉ'ʉ cuasana, mʉsanʉkonare cu'ache cho'onare pãĩ sãĩ'ñe cu'ache cho'omanejũ'ʉ. Diopi repanare ro'ia'kʉ. Dios chʉ'o aperʉmʉ tochasi'e ija'che kʉamʉ:

“Pãĩ cu'ache cho'osinare cu'ache ti'j'ñeja'ñe chʉ'ʉpi chʉ'ʉja'mʉ”, chiimʉ Maire Paakʉ Dios,

chiimʉ. 20 Jo'e ija'che kʉamʉ Dios chʉ'o:

Mʉ'ʉre cuhekʉji, “Ãucuhamʉ chʉ'ʉre”, chiito ʉu ʉujũ'ʉ repa'ʉte.

Ũcuaja'che, “Okʉamʉ chʉ'ʉre”, chiito oko ũkuajũ'ʉ repa'ʉte.

Jã'aja'ñe mʉsanʉkonapi repa'ʉte re'oja'che cho'oru

Diopi repa'ʉte sãĩ'ñe cu'ache ti'j'ñeja'ñe chʉ'ʉkaija'mʉ,

chiimũ. ²¹ Mũsanũkonare cu'ache cho'onare pãĩ sãĩñe cu'ache cho'omanejũ'ũ, cu'ana pa'ũama'to. Re'oja'che cho'oju pa'ijũ'ũ, repanapi mũsanũkona pa'iche'te ña chẽa re'oja'che paaru.

13

¹ Mũsanũkonare chũ'unapi chũ'uto jachama'ñe cho'oju pa'ijũ'ũ. Diopi repanare pãĩ chũ'ũñe'te jo'kaũna chũ'ume. ² Jã'ajekũna mũsanũkonapi pãĩ chũ'ũna chũ'ũñe'te jachani Dios chũ'ũñe ũcuachi'a jachame. Repanare jachana cu'ache ti'jñecojñojanaa'me, repaña jachasi'e ro'i. ³ Pãĩ chũ'ũna re'oja'che cho'onare kũkoma'ñe cu'ache cho'onarechi'a kũkonaa'me. ¿Pãĩ chũ'ũnare vajũchũma'ñe paũu chiiche mũsanũkona? Re'oja'che cho'oto mũsanũkonare chũ'unapi ña, "Re'oja'che pa'ime ina", chiime. ⁴ Dios mũsanũkonare re'oja'che pa'iche'te ïsira chini pãĩ chũ'ũnare jo'kasi'kũa'mũ. Jã'ata'ni cu'ache cho'oni vajũchũjũ'ũ. Dios pãĩ chũ'ũnare jo'kasi'kũa'mũ cu'ache cho'onani ro'iche chũ'ũa'ju chini. Rupu pa'ima'me repaña. ⁵ Jã'ajekũna Diopi pe'rukũ mũsanũkona cu'ache cho'osi'e ro'i chũ'ũmanea'kũ chini pãĩ chũ'ũnare jachama'ñe repaña chũ'ũñe cho'oju pa'ijũ'ũ. Ũcuachi'a cu'ache cho'osi'e ro'ichi'a vajũchũju cuasama'ñe re'oja'che cho'oũache'te cuasaju pãĩ chũ'ũnare jachama'ñe pa'ijũ'ũ. ⁶ Mũsanũkonare chũ'unapi Dioni si'arũmũ cho'oche'te cho'okaijũna mũsanũkona repanare kuri ro'ime, si'arũmũ chũ'ũju paaru chini. ⁷ Mũsanũkonare chũ'ũna chũ'ũñe peore masi cho'ojũ'ũ. Repanapi, "Kuri ro'ijũ'ũ", chiito

ro'ijũ'x. Ũcuaukore pãi chũ'unare ña kukujũ'x.
Ũcuachi'a repanare re'oja'che cutujũ'x.

⁸ Musanukonapi chekunare pōsero'i paani na'mi ro'i pi'nijũ'x. Jã'ata'ni chekunare oiju re'oja'che cho'okaiju pa'iche cho'o ca'nasoma'ñe si'arumũ cho'okaiju pa'ijũ'x. Pãi chekunare cuasana Dios chũ'uñe'te cho'ome. ⁹ Pãipi cho'omanea'ju chini Dios chũ'uñe ija'chea'me: Ŝmũpãi, mũrũjoromi peonare ja'me kãimanejũ'x.

Romi, mũũju peonare ja'me kãimanejũ'x.

Pãi vanisomanejũ'x.

Ñaamanejũ'x.

Chekuna nee tua paauche cuasamanejũ'x, chiimũ. Ũcuachi'a Dios chũ'uñe cheke ija'chea'me:

Musanukona meñe oicheja'che chekunare oijũ'x, chiimũ. Jã'aja'ñe cho'ona Dios chũ'uñe peore si'ache cho'ome. ¹⁰ Pãi chekunare oina cu'ache cho'omanaa'me repanare. Jã'ajekuna Dios chũ'uñe peore si'ache cho'ome repaña.

¹¹ Jã'aja'ñe cho'oju iere cavesuma'ñe cuasaju pa'ijũ'x: Maire Repau'te cuasanare Dios pa'icheja Sajau Jesús raiche na'a kueña'me chura. Mai Repau'te apecuasarumũ, "Chuta'a Repau raiche rua karamũ", chiisinaa'me. ¹² Irumũ pãi cu'ache cho'ona rua jainuko pa'ime. Jã'ata'ni Jesucristo raisirumũ si'asoja'mũ jã'a. Jã'ajekuna cu'ache cho'oche jo'kaso re'oja'chechi'a cho'oju pañu; Repau raiumucuse tĩ'api'racuhamũ. ¹³ Pãipi ñajuna cu'ache cho'omana pa'icheja'che te'ena panijẽ'e cu'ache cho'omaneñu. Fiestarumuna

cono jũ'ijũ vê've cho'omaneñu. Romi ãcuauanare ja'me kãima'ñe pañu. Ûcuauache cho'omaneñu. Cavama'ñe pañu. Chekũnapi cu'amajñarũã mai peoche'te paato teache ñamaneñu. ¹⁴ Jã'aja'ñe pa'ima'ñe maire Paakũ Jesucristo pa'icheja'che re'oja'che pa'ijũ pã pa'iche cu'ache cho'ouache cho'oma'ñe pa'ijũ'ũ.

14

Jesucristo'te cuasanajejũ majapãijanare ke'rema'ñe pa'iche'te chũ'vamũ

¹ Jesucristo'te cuasanapi chuta'a masi cuasama'to repanare cuhema'ñe repaña cuasache ke'remairo cavama'ñe pe'kerũ i'kajũ'ũ. ² Ija'chea'me: Chekũna Jesucristo'te cuasana ija'che i'kame: “Ãu peore ãire'omũ”, chiime. Chekũnata'ni chuta'a masi cuasamapũ, “Va'i ãicu'amũ”, chini cu'amajñarũãchi'a ãijũ va'ita'ni ãima'me. ³ ãiñe si'ache peore ãinapi peore ãimanare ña, “Masi cuasamanaa'me mũsanũkona”, chiimanejũ'ũ. Ûcuaja'che ãu peore ãimanapi si'ache ãinare ña, “Cu'ache cho'ome mũsanũkona”, chiimanejũ'ũ. Ûcuauũko Dios chẽa paacojñonaa'me mũsanũkona. ⁴ ¿Mũ'ũ je'se pa'ikũjekũ chekũ paakũni ke'rekũ? Chekũrũmũ repaũ'te paakũ chiiche'te cho'omũ. Chekũrũmũ repaũ'te paakũ chiima'ñere cho'omũ repaũ. Repaũ'te paakũ neea'me jã'a. Mũ'ũ neema'mũ. Jã'ata'ni Maire Paakũji re'oja'chechi'a cho'oa'kũ chini cho'okaiũna re'oja'che cho'oja'mũ repaũ.

5 Cheke ija'chea'me: Chekuna Diore cuasana ija'che i'kame: "Te'eumucusechi'a Diore pojoché pa'imá", chiime. Chekúnata'ni, "Si'aumucujña ũcuate'eumucuseja'chejekuna si'arumá Diore pojore'omá", chiime. Re'oja'che cho'ouato mʉsanʉkona cuasache'te, "Ija'che cho'oto re'omá", chiijʉ ũcuare cho'ojũ'ũ.

6 Te'eumucusechi'a Diore pojona Dioni cho'okaimé. Ũcuachi'a chekumucujñana Diore pojona Dioni cho'okaimé. Ũcuaja'che áu si'ache áina Diore, "Re'orepamá Ja'ká", chiijʉ áu áime, pojoa'ká chini. Ũcuachi'a áu si'ache áimana Diore, "Re'orepamá Ja'ká", chiijʉ áu áime, pojoa'ká chini.

7-8 Maire ʉachechi'a cho'ojʉ pa'imanaa'me mai. Vajuna pani Jesucristo neenaa'me mai. Ũcuachi'a jūnisosina pani Ũcuáʉ neenaa'me mai. Vajuna pani Maire Paakuni cho'okaijʉ pa'ime mai. Ũcuachi'a jūnisoni Maire Paakuni cho'okaijanaa'me mai. 9 Pái vajunana'me jū'isinare paara chini, jūni vajuraishi'kua'má Jesucristo.

10 ¿Je'se pa'iauna mʉsanʉkona Diore cuasajʉ majapáija'ñe pa'inata'ni ke'reche? Ũcuachi'a, ¿je'se pa'iauna majapáijanare chekúnare vesuroiche? Na'a pa'isirumá Jesucristo maire Repáʉ ti'jñeñena sani nʉkajuna mai ũcuánʉko cho'osi'e ña kʉaja'má, cu'ache cho'osi'ena'me re'oja'che cho'osi'e. 11 Aperumá tochasi'e Dios chʉ'o ija'che kʉamá:

"Chʉ'ũ Si'arumá Pa'ikʉ chʉ'o ũcuarepare i'kakʉ iere mʉsanʉkonare kʉamá chʉ'ũ:

Chũ'ure Diojekũna pãi ũcuanũko ti'jñeñe ro're ñu'ijũ pojojanaa'me", chiimũ Maire Paakũ Dios, chiimũ. ¹² Jã'ajekũna Diopi mai cho'osi'ere sēeto ũcuanũko te'enachi'a mai cho'osi'e kũajanaa'me.

Ke'rema'ñe pa'ijũ majapãijanare cacũ'oma'ñe pa'iche'te kũatũ

¹³ Jã'ajekũna mai ũcuamakarũ sãĩnechi'a ke'rejũ pañu. Ke'rema'ñe pa'ijũ mũsanũkona majapãijanare cacũ'omanejũ'ũ. Repana, "Cu'amũ", chiiche'te mũsanũkonapi repañañajũ'te cho'oni cu'ache cho'ome repanare. Chekũrũmũ repanapi ña, "Cho'ocu'amũ ie", chiisi'ere, "Cho'ore'ocosomũ", chini cho'oni cu'ache cho'ome. ¹⁴ Jesucristo kũasi'ere cuasakũ iere masimũ chũ'ũ: Ñũ ãicu'achejẽ'e reomũ. Jã'ata'ni pãĩũji, "Iere ãni cu'ache cho'omũ chũ'ũ", chiisi'kũpi ũcuare ãni cu'ache cho'omũ. ¹⁵ Mũsanũkona majapãijanare cuasani repaña, "Ñũito cu'ache cho'omũ", chiiche repañañajũ'te ãimanejanaa'me, repanapi sũma'ñe cuasamaneajũ chini. Repaña ãima'ñe ãũ ãni ñoñeji cacũ'omanejũ'ũ repanare, Jesucristo jũni ro'ikaicojñosinare. ¹⁶ Mũsanũkonare cho'ore'ochẽ'te cho'ojũna chekũnapi ña, "Cu'ache cho'ome ina", chiiche jo'e repañañajũ'te cho'omanejũ'ũ, repanare cacũ'omaneñũ chini. ¹⁷ Dios neena pa'iche ãũ ãĩñena'me ũkuchechi'ama'mũ. Ija'chea'me: Dios Rekochoji cho'okaiũna re'oja'che pa'ijũ, pojojũ, ke'rema'ñe pa'ime. ¹⁸ Jã'aja'ñe pa'ijũ Jesucristoni cho'okaito

pojoja'mu Dios. Pãi ũcuaja'che, “Re'oja'che cho'onaa'me ina”, chiijanaa'me.

¹⁹ Jã'ajekuna peore cho'ore'ochetu'ka cho'ojũ ke'rema'ñe pa'ijũ re'oja'che pa'iche'te che'che sãĩñechi'a re'oja'che cho'okaijũ Jesucristoni na'a rũa masi cuasañũ. ²⁰ Diopi cho'okaiũna re'oja'che pa'inare repaña ãima'ñe ãu ãni ñoñeji cacu'omanejũ'u. Ũcuarepaa'me jã'a. ãu peore ãire'ochechi'a pa'imũ. Jesucristo'te cuasanare repaña ãima'ñere ãu ãni ñojũ cacu'ocheta'ni cu'amũ. ²¹ Musanũkona majapãijanani va'ire ãni ñojũ cacu'omaneñũ chini va'i ãiñe'te jo'kasoto na'a re'omũ. Ũcuachi'a conore ũku ñojũ cacu'omaneñũ chini cono ũkuche'te jo'kasoto na'a re'omũ. Ũcuauache'te cho'o ñojũ cacu'omaneñũ chini cho'oma'to na'a re'omũ. ²² Musanũkonare cho'ore'ochẽ cuasoche ñoma'ñe cho'ojũ'u, Diochi'a ñaa'kũ. Pãi ñajũ'te cho'o ñomanejũ'u cacu'omaneñũ chini. Pãi repañare cho'ore'ochẽ'te cho'ojũ cu'ache cho'omaneni pojojũ pa'ime. ²³ Pãiuji, “Iere cho'ora, chu'ũni Diopi pojoa'kũ”, chiiũ cuasache'te cho'oni re'oja'che cho'omũ. Jã'ata'ni, “Chu'ũpi iere cho'oto pojomanejacosomũ Repañ”, chiiũ cuasache cho'oni cu'ache cho'omũ. “Chu'ũpi iere cho'ora, Diopi chu'ũni pojoa'kũ”, chiiũ cuasama'ñere cho'oni cu'ache cho'omũ.

15

Mai pa'ichechi'a cuasama'ñe chekũnare oijũ pa'iche'te kũamũ

1 Mai Jesucristo'te masi cuasanapi na'a vesuva'nani oiju cho'okañu, maire uachechi'a cuasama'ñe. 2 Mai ũcuanuko maire ja'me pa'inare re'oja'che cho'okañu, pojoju Jesucristoni na'a rua masi cuasaa'ju. 3 Jesucristo ũcuachi'a Repau chiichechi'a cho'omanesi'kua'mu. Repau cho'ocojñojañere kuaju tocha jo'kasi'e Dios chu'o ija'chea'me:

Ja'ku, mu'ure cu'ache i'kana chu'ure ũcuachi'a
cu'ache i'kame,

chiimu. Jã'aja'ñe Repau rani pa'irumu Dios chi-
ichechi'a cho'oku, cu'ache cho'ocojñosi'kua'mu.

4 Dios chu'o aperumu tochasi'e peore maipi
che'cheaju chini tochasi'ea'me, ũcuare
ñaju che'cheju jo'kasoma'ñe Repauni pojoju
cha'aa'ju chini.

5 Maire Diopi cho'okaiuna
Repau'te jo'kasoma'ñe cuasaju pojoju
pa'ire'omu. Musanukonare Repauji cho'okaa
Jesucristo pa'icheja'che re'oja'che pa'iju
ũcuate'eujakuanupu pa'iju saĩñechi'a re'oja'che
cho'ojũ paaru.

6 ũcuanuko jã'aja'ñe pa'iju
ũcuate'e cuasaju Maire Paaku Jesucristo
Puka'kure Diore pojoju, "Rua re'oku'mu mu'ũ",
chiju pa'ijũ'ũ.

*Dios judío peonare ja'me chã paache'te
kua'mu*

7 Jã'ajekuna Jesucristo maire cuhema'ñe chã
re'oja'che paacheja'che chekunare cuhema'ñe
saĩñechi'a pojoju pa'ijũ'ũ, paipi ña Dioni
re'oja'che i'kaa'ju chini. 8 Jesucristo Repau
majapãi judiõpãire cho'okasa chini raisi'kua'mu,
repana aipãire Dios cho'okasa chiisi'ere

ũcuarepa cho'o ñora chini. ⁹ Ũcuachi'a judío peonani Diopi oiũ chẽa paakuna repanapi ña, "Ja'kũ Dios, chũkuna'te oiũ re'oja'chechi'a cho'okũ'mũ; re'orepamũ", chiapũ chini raisi'kũa'mũ. Dios chũ'o aperũmũ tochasi'e ija'che kũamũ:

Jã'ajekuna, judío peona asajũ'te, "Dios rũa re'okũ'mũ", chiija'mũ chũ'u mũ'ure.

Ũcuachi'a mũ'uni pojokũ ujaja'mũ chũ'u, chiimũ. ¹⁰ Dios chũ'o tochasi'e pa'iphũro chekũcheja ija'che kũamũ:

ĩMũsanũkona judío peona Dios neenare jovo pojojũ pa'ijũ'ũ!

chiimũ. ¹¹ Jo'e chekũcheja ija'che kũamũ:

Ũcuanũko judío peona si'avãjũpãi Maire

Ũcuanũkore Paakũ'te pojojũ paapũ,

chiimũ. ¹² Ũcuachi'a Isaías tocha jo'kasi'e ija'che kũamũ:

Isaí Jojosi'kũpi rani si'avãjũpãi chũ'uja'mũ.

Ũcuaũni cuasajũ Repaũ cho'okaijachere pojojũ cha'ajanaa'me repana judío peona,

chiimũ. ¹³ Diopi cho'okaiũna maire Repaũ cho'okaijachere cuasajũ pojojũ ca'nama'ñe cha'are'omũ. Mũsanũkonare Repaũ'te cuasanare sũekaimũ chũ'u, Repaũji cho'okaiũna rũa pojojũ re'oja'che paapũ chini. Mũsanũkona Repaũ Rekochoji cho'okaiũna Repaũ cho'okaijachere cuasajũ rũa pojojũ cha'ajanaa'me.

¹⁴ Chũ'u majapãijana, mũsanũkona pa'iche masimũ chũ'u. Re'oja'che pa'ijũ Jesucristo pa'iche'te rũa masijũ sãĩñechi'a chũ'vamasime mũsanũkona. ¹⁵ Chũ'uni Diopi chẽa paakũ

cho'okaiuna masinareta'ni i'kavajuchuma'ñe te'emajñaruã kuaku ija'ovana tochamu chu'u masanukonapi ña cavesuma'ñe cuasaa'ju chini. ¹⁶ Dios chu'ure chēasi'kua'mu Jesucristoni cho'okaiu judío peonani re'oja'che cho'okaau chini. Jesucristo'te cuasache kuachu'ore chu'vamu chu'u repanapi asa chēarena Repau Rekochoji re'onare care'vakaiuna re'oja'che pa'iju Dios neena paapu chini.

¹⁷ Jã'ajekuna Jesucristo'te cuasaku pojokujeku Diore cho'ochē cho'okaiku'mu chu'u. ¹⁸ Judío peonapi asa chēa Repau chu'uñe'te cho'ojū paapu chini Diopi cho'okaiuna re'oja'che cho'o ñoku chu'vamu chu'u. Dios cho'okaisi'echi'a kuara chiimū chu'u. ¹⁹ Dios Rekochoji cho'okaiuna Diochi'a cho'omasiche'te cho'osi'kua'mu chu'u, pãipi Dios pa'iche'te ña masia'ju chini. Jã'aja'ñe cho'oku Jerusalén vū'ejoopoji eta sani si'achejñaruã ku'iu Ilirico chejajatu'ka Jesucristo'te cuasache kuachu'ore chu'va pi'nicuhamu chu'u. ²⁰ Jã'aja'ñe aperumu Jesucristo pa'iche asamanesinani che'chora chini ku'iu chu'vakū'mu chu'u, Dios chu'o pãi chekuna ku'iju chu'vamanesichejña. ²¹ Dios chu'o aperumu tochasi'e ija'che kuamu jã'a:

Aperumu Repau pa'iche asamanesina asajanaa'me.

Ũcuaja'che aperumu chu'vacojñomanesina chu'vajuna asa chēajanaa'me, chiimū.

Pablo Roma vū'ejoopo saicuasache'te kuamu

22 Jã'are cho'okũ musanũkonare sani ñara chiikũta'ni saicu'akũna saima'kũa'mũ chũ'u.
 23 Jã'ata'ni chura ichejñare chũ'u cho'ochete cho'o pi'nicuhasi'kũjekũ saipi'ramũ chũ'u, rũa jeerũmũ sani ñara chiimũ cuasakũjekũ.
 24 España chejana saiũ musanũkona pa'ichejana canũkara chiimũ chũ'u. Musanũkonare chũ'ure ñaũasinare ja'me pani pi'ni saiũna musanũkonapi cho'okaito re'oja'che saija'mũ chũ'u. 25 Jã'ata'ni chũ'u charo Jerusalenna saimũ ũcuacheja pa'inani Jesucristo'te cuasanani kurire sakaiũ. 26 Macedonia cheja pa'inana'me Acaya cheja pa'ina kuri jovosinaa'me Jesucristo'te cuasanani oijũ Jerusalén pa'inani chũova'na pa'iva'nani saoñũ chini. 27 Judío peonare judíopãipi Diore cuasache che'chosinajejũna repanare judíopãire oijũ sãĩne repaña chiiche'te cho'okañũ chini cuasa kurire jovosinaa'me. Jã'aja'ñe cho'oju repaña re'oja'che cho'osinaa'me, chiimũ chũ'u. 28 Repaña jovosi'e kuri chekũnare sa ñisirisũmũ España chejana saiũ canũka ñaja'mũ chũ'u musanũkonare. 29 Iere masimũ chũ'u: Musanũkona pa'icheja chũ'upi sani ja'me pa'ũna Jesucristoji cho'okaiũna sãĩnechi'a pojojũ karama'ñe rũa re'oja'che pa'ijanaa'me mai.

30 Asarepajũ'u, chũ'u majapãijana. Maire Paakũ Jesucristo'te cuasanajejũ, Dios Rekochoji cho'okaiũna sãĩne oijũ, ja'me cho'ochete cho'okaijũ Dioni sũekaijũ'u chũ'ure. 31 Dioni sũekaijũ'u Judea cheja pa'ina Repaũ'te jachanapi chũ'ure cu'ache cho'oñũ chiito ũcuauji chũ'ure tã'takaiũ

ũsea'ku repanare. Ũcuachi'a Dioni sēejũ'u Jerusalén pa'ina Jesure cuasana chũ'u sache kuri pojoju kooa'ju. ³² Jã'aja'ñe Diopi cho'okaito chũ'u mʉsanʉkona pa'ichejana pojoku sani tĩ'auna ja'me pani vajʉsojanaa'me mai. ³³ Re'oja'che pa'iche Īsikʉji Diopi mʉsanʉkonare ũcuanʉkore ja'me paaʉ. Jã'aja'ñe paaʉ.

16

Cuharepacho chũ'o saosi'ea'me ie

¹ Mai majapãioja'io, Febe, Cencrea vʉ'ejoopo pa'inare Jesure cuasanare cho'oche cho'okaikoji mʉsanʉkona pa'ichejana saio ie chũ'o sakaija'mo. ² Maire Paaku'te Jesure cuasana pa'iche pa'iju, majapãio'te pojochēja'che pojojũ'u repao'te. Repao chiiche peore cho'okaijũ'u. Repao chekʉnare jainʉkore cho'okaio chũ'ure ũcuachi'a re'oja'che cho'okaisi'koa'mo.

³ Chũ'o sa kuakaijũ'u, chũ'una'me Jesucristo'te cho'oche cho'okaisinare Priscana'me Aquila'te. ⁴ Pãipi chũ'uni vanisoñu chiijuna chũ'uni ũsechijʉ chuenisora'asinaa'me repana. Chũ'uni ũsechitena Jesure cuasakuanupũã judío peona ũcuanʉko chũ'una'me, "Re'orepamu", chiime repanare. ⁵ Ũcuachi'a repana vʉ'e chi'inare Jesure cuasakuanupũ chũ'o sa kuakaijũ'u. Ũcuachi'a chũ'u cuasaku'te Epeneto'te chũ'o sa kuakaijũ'u, Asia cheja pa'inare na'a charo Jesure cuasaku jovosi'kure. ⁶ Ũcuachi'a mʉsanʉkonare cho'oche rua cho'okaisi'kore Mariare sa kuakaijũ'u. ⁷ Ũcuachi'a chũ'u majapãi Andrónicono'me Juniare sa kuakaijũ'u,

chũ'ure pãi chẽavũ'e ja'me pa'isinare. Chũ'ure na'a charo Jesucristo'te cuasaju jovosinaa'me repana. Jesús saosina re'oja'che cutume repanare.

⁸ Ũcuachi'a chũ'u cuasaku'te Ampliato'te sa kuakaijũ'u chũ'una'me Jesure cuasaku'te. ⁹ Ũcuachi'a Urbano'te maire ja'me Jesucristo'te cho'oche cho'okaiku'te sa kuakaijũ'u, ũcuachi'a chũ'u cuasaku'te Estaqui'te. ¹⁰ Ũcuachi'a Apele'te repau Jesucristo'te cuasaku pa'iche pãi ña masicojñoku'te sa kuakaijũ'u. Aristóbulo'te chũ'o sa kuakaijũ'u, repau majapãi ũcuachi'a. ¹¹ Chũ'u majapãiu'te Herodion'te sa kuakaijũ'u. Narciso'te sa kuakaijũ'u ũcuachi'a repau majapãi Jesucristo'te cuasanare. ¹² Maire Paaku'te cho'oche cho'okainare Trifenana'me Trifosa'te sa kuakaijũ'u. Ũcuachi'a Maire Paaku'te cho'oche rua cho'okaiko'te mai ũcuanuko cuasacojñoko'te Pérsida'te sa kuakaijũ'u. ¹³ Rufo'te Maire Paaku'te masi cuasaku'te sa kuakaijũ'u, ũcuachi'a repau puka'kore chũ'u ja'koja'che pa'iko'te. ¹⁴ Ũcuachi'a inare chũ'o sa kuakaijũ'u: Asíncrito'te, Flegontere, Herme'te, Patroba'te, Herma'te; ũcuachi'a repanare ja'me pa'inare, mai majapãijanare. ¹⁵ Filólogona'me Juliare Nereona'me cho'jeo'te sa kuakaijũ'u, ũcuachi'a Olimpana'me repanare ja'me pa'inare, ũcuanukore Jesucristo'te cuasanare.

¹⁶ Musanukona sãĩnechi'a chẽse pojoju pa'ijũ'u. Ũcuanuko Jesucristo'te cuasakuanupũã chũ'o saome musanukonare.

17 Ch'u majapãijana, ñarepaju pa'ijũ'u, chekuruu pãiri musanukonani i'ka cacu'ojũ. Jã'aja'ñe i'kana musanukona che'chesi'ere jo'kaso sãĩñechi'a ke'reju paapu chini i'kame. Jã'aja'ñe i'kanare ja'me pa'imanejũ'u. 18 Maire Paaku'te Jesucristo'te cho'okaimanaa'me repana, repanare uachechi'a cho'ojũ. Jã'aja'ñe pa'iju pãi na'a vesuva'nare re'oja'cheja'che i'kaju cacu'onaa'me repana. 19 Ūcuanuko masime musanukona Jesús chũ'uñe ñamema'ñe cho'okaiju pa'iche. Jã'ajekuna asa pojosomu chu'u. Jã'aja'ñe cho'ojũ re'oja'che pa'imasiyũ'u. Cu'acheta'ni cho'oma'ñe pa'ijũ'u, chiimu chu'u musanukonare. 20 Jã'aja'ñe cho'ojuna maire re'oja'che pa'iche isiku Dios na'mi cho'okaija'mu musanukonare, vati aini cu'ache chũ'ucu'aa'ku chini. Maire Paaku Jesucristoji si'arumu re'oja'che cho'okaiju paau musanukonare.

21 Chũ'una'me Diore cho'оче cho'okaiku Timoteo ja'me chu'o saomu musanukonare, ūcuachi'a chu'u majapãi, Luciona'me Jasonna'me Sosipater.

22 (Ūcuaja'che chu'u, Pablo chũ'uñe ija'ova utija'ova tochakaikujı Tercio, musanukonare chu'o saomu Jesure cuasanare.)

23 Gayo ūcuaja'che chu'o saomu musanukonare. Repau v'e're pa'imu chu'u. Repau Gayo Jesure cuasanare chekuchejña rainare ūcuanukore kãĩñe isiku'mu. Erasto ūcuachi'a v'e'joopo kuri care'vakaiku chu'o saomu. Ūcuachi'a mai majapãijaja'iu Cuarto chu'o saomu. 24 Maire Paaku Jesucristoji

si'arumũ re'oja'che cho'okaau musanukonare
ũcuanukore. Jã'aja'ñe paau.

Dioni pojokũ cuhacho tochasi'ea'me

²⁵ Diore, “Re'orepamu”, chijũ paũ.
Musanukonare Ũcuauji cho'okaimũ Jesús
pa'iche chu'u chu'vachũ'ore Repau chu'o
re'oja'chere asa chẽa re'oja'che paapu
chini. Repau chuta'a cheja cho'omarumũna
Jesucristo cho'okaijache jã'aja'ñe cuasasi'kũta'ni
kũamaneasomũ Dios. Chura kũacuhasi'ea'me
jã'a. ²⁶ Si'arumũ Pa'ikũji Diopi chũ'ũna
Repau chu'o kũasina pãipi masia'jũ chini Repau
cho'ojachere tocha jo'kaasome. Repau cho'ora
chiisi'e aperumũ kũamanesi'e churana kũamũ
Dios, si'avãjũpãi asa chẽa Jesuni cuasajũ Repau
chũ'ũñe'te cho'ojũ paapu chini.

²⁷ Dios Ũcuate'eu'mũ Masin. Jesucristoji
cho'okaiũna pãi ũcuanuko si'arumũ rua pojojũ
paapu Repau'te. Jã'aja'ñe paau. Re'omũ.

Pablo

lxx

Dios Chu'o Kuaphuro
Koreguaje: Dios Chu'o Kuaphuro New Testament
copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Koreguaje

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
87a345ac-83c6-51ad-8750-17a703f38bcc